

DOLENSKI TRG

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA

NOVO MESTO

LASTNIK IN IZDAJATEL: Okrajni odbor SZDL Novo mesto - Izhaja vsak četrtak - Posamezna številka 15 din - LETNA NAROCNINA 600 din, polletna 300 din, četrtletna 150 din; plačljiva je vnaprej. Za inozemstvo 1200 din oziroma 4 amer. dolarje - TEKOCI RACUN pri Mestni hranilnici - Komunalni banki v Novem mestu številka 606-70/3-24

Stev. 9 (519)

Leto XI.

NOVO MESTO, 3. MARCA 1960

UREJUJE uredništvo - Glavni in odgovorni urednik Tone Gošnik - NASLOV UREJALSTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg št. 3 (vhod iz Dilančeve ulice), Poštni predal Novo mesto 33 - TELEFON uredništva in uprave št. 127 - Nenarocnih rokopisov in fotografij ne vračamo - TISKA Casopisno podjetje «Delo» v Ljubljani

STUDIJSKA KNJIŽNICA
MIRANA JARCA
NOVO MESTO

Odločilno leto 1960

Odborniki OLO so sprejeli družbeni plan in okrajni proračun za leto 1960 -- Da bi petletni perspektivni plan izpolnili že letos, to je v štirih letih, bo potrebno skrbno prizadevanje vseh podjetij in posameznikov -- Enakomernemu izpolnjevanju plana skozi vse leto moramo posvetiti večjo pozornost kot doslej -- V primerjavi z letom 1956 bo letos bruto proizvod v okraju večji za 86,4 odstotka, narodni dohodek pa za 78,1 odstotka

VLADO LAMUT: IZPIRANJE (tuš, 1957)

OB JUBILEJU

V torek 8. marca bo poteklo 50 let od prve proslave dneva žena v mednarodnem ženskem in delavskem gibanju. Spomnili se bomo dela in aktivnosti žensk pred vojno v velikem zgodovinskem boju, ki ga je organizirala Komunistična partija Jugoslavije proti izkoriščanju njihovih pravic, za demokratizacijo države, proti draginjam, za boljše plače in leta 1941 še za osvoboditev domovine in za nov, pravičnejši svet.

Ne bomo pa se spominjali nikoli samo jubilejne 50. letnice proslavljanja dneva žena. Posebno nas bodo zanimala številna tekoča vprašanja žena in družine, ki jih moramo reševati v naši družbeni ureditvi. Ena izmed nalog družbe je prav gotovo večje vključevanje žena v gospodarstvo in ustvarjanje možnosti, da zaposlimo številne tovarišice, ki se želijo ekonomsko osamosvojiti. Ustvariti je treba pogoje, da bodo zaposlene žene dosegle različne kvalifikacije. Pa ne gre le za delo; pri bližnjih volitvah za ljudske odbornike bomo morali resnično izbrati v odbore veliko več delovnih žena kot jih imamo zdaj. Pri volitvah novih delavskih svetov in upravnih odborov, vodstev stanovanjskih skupnosti in povsod drugod upoštevajmo ženo kot enakopravno proizvajalko, mater in vzgojiteljico. Vse to nalaga prav v letošnjem jubilejnem letu odborom naše ljudske oblasti resne dolžnosti, da v razvijanju različnih služb, ki naj pomagajo družini in zaposlenim ženam, dosežemo nujno potreben napredek.

Vsem delovnim ženam v industriji in obrtniški proizvodnji, vsem ženam - zadržancem, intelektualkam in uslužbenkam, vsem našim materam - borkam, aktivistkam, gospodinjicam in ženam čestitamo za letošnji osmi marec in jim želimo pri uresničevanju težkih nalog, ki jih zavestno opravljajo za blagor socialistične domovine, veliko novih uspehov in zadovoljstva!

Za osmi marec -- dan žena

Pred praznikom dneva žena, zvečer 7. marca, bo v Novem mestu v Domu ljudske proslave osrednja občinska akademija, posvečena našim ženam. Proslave bodo tudi po ostalih večjih občinskih krajih in sicer v Strazi, Dolenjskih toplicah, Vrhnih selih, Birčini vasi, Mirni peči, Smarjeti, Skočjanu, Sentjerneju, Brusnicah, Stopičah in Malem Slatniku, interne proslave pa bodo še po vseh večjih vaseh in naših podjetjih, kjer so zaposlene pretežno žene (tu bodo tudi slavnostne seje delavskih svetov, ki jim bo prisostvoval ves kolektiv). Organizirajo jih odbori SZDL s pomočjo predstavnikov Zveze borcev, ženskih društev, prosvetnih delavcev in mladino.

Občinski odbor SZDL je imel sestanke z vsemi pripravljalnimi odbori, na katerih so se pogovorili o praznovanju 8. marca. Sklenili so, da bodo dali v svojih sporednih glavnih poudarek kulturni vsebini proslave. Razen tega so se na teh sestankih pogovorili še o namestu v Domu ljudske proslave osrednja občinska akademija, posvečena našim ženam, ki jim bo prisostvoval ves kolektiv. Organizirajo jih odbori SZDL s pomočjo predstavnikov Zveze borcev, ženskih društev, prosvetnih delavcev in mladino.

5000 brigadirjev že na trasi!

V torek jutraj je začelo delati v 38 delovnih brigadah vzdolž trase avtomobilske ceste »Braisivo in otnos« v Srbiji in Makedoniji na dolžni 162 km prvih 5.000 mladincev in mladink iz vseh naših republik. Napad na novih 50 kilometrov moderne prometne magistrale se je s tem začel. Vsem brigadirjem in brigadirkam: za kar največje nove upehe na trasi avtomobilske ceste - brigadirski HOOORUK! In tople pozdrave vseh, ki so gradili cesto v minulih letih in ki jo bodo še prišli graditi letos!

VREME

za čas od 8. - 13. marca
Priljubljen je padavine okrog 1. 7. 8. in 12. marca, vmes lepo vreme.
Obladivje pa se predvideva okrog 3. t. m. in zlasti okrog 8. marca, ko kaže na sneg do snega, nato pa nekaj jasnih in hladnih dni s mrazom ponoči.
Dr. V. M.

- V petek, 26. februarja so odborniki obeh zborov OLO
- Novo mesto na skupnih in ločenih sejah razpravljali
- o družbenem planu za leto 1960 in ga sprejeli. Takšne
- plane sprejemajo naši ljudski odbori vsako leto.
- letošnji pa ima še prav posebno velik pomen. Uspehi,
- ki smo jih dosegli v letih 1957, 1958 in zlasti v lanskem
- letu, omogočajo izpolnitev 5-letnega plana v 4 letih.
- Petletni perspektivni plan je predstavljal za vse naše
- gospodarstvo veliko nalogo že leta 1957, ko smo ga
- sprejeli. Mnogi so takrat dvomili v to, da ga bomo
- izpolnili v 5 letih. Letos smo se odločili izpolniti ga v
- 4 letih, zato je ta odločitev toliko bolj smela.
- Na seji OLO so bili razen domačih odbornikov, pred-
- stavnikov podjetij in poslancev tudi ljudski poslanci
- Niko Silih, Jože Borštnar in Martin Gosak.

Le s povečano proizvodnjo bomo dohletli razvitejša področja

V primerjavi z lanskim letom bo letos družbeni bruto proizvod porasel za 20,2 odstotka, narodni dohodek pa za 15,4 odstotka. To nam omogoča izpolniti naloge 5-letnega perspektivnega plana v bruto proizvodni s 100,1 odstotka, v

narodnem dohodku pa s 105,4 odstotka. V primerjavi z letom 1956, ki je bilo izhodišče petletke, bo konec letošnjega leta bruto proizvod za 86,6 odstotka višji od takratnega narodni dohodek pa za 88,3 odstotka.

Fizični obseg proizvodnje se bo povečal v primerjavi z letom 1959 v industriji za 25,3 odstotka, v kmetijstvu za 24,9 odstotka, v obrti za 19 odstotkov, v gradbeništvu za 18,8 odstotka, v trgovini za 11 od-

stotkov, v ostalih gospodarskih panogah pa nekoliko manj. Okrajni družbeni plan je letos izdelan v sodelovanju z vsemi občinskimi ljudskimi odbori in gospodarskimi organizacijami, vsklajen pa je tudi z Zavodom za gospodarsko planiranje LRS. Okrajni družbeni plan vsebuje mnoge podatke za izdelavo občinskih družbenih planov in planov gospodarskih organizacij in usvarja ugodne pogoje za vskladitev vseh proizvodnih planov. Prav dejstvo, da so imele do zdaj pri nas občine in podjetja doslej vsake svoje (različne) plane, nam je mnogo škodilo.

Preden pričnemo podrobnejši pogovor o nalogah letošnjega družbenega plana, poizkusimo odgovoriti še na vprašanje, zakaj z izpolnitvijo petletnega perspektivnega plana tako hitimo. Že ko smo ga pred 3 leti sprejeli, je predstavljal za nas izreden napor, čeprav je bila predvidena izpolnitev v petih letih. To, da ga bomo izpolnili v 4 letih, ni slučaj. Novomeški okraj je v primerjavi z ostalimi razvitej-

šimi okraji še vedno precej zaostalo področje. Zato mora biti gospodarski razvoj pri nas hitrejši od onega drugod, če hočemo ostala razvitejša področja dohletiti. Ko bomo letos izpolnili družbeni plan in hkrati uresničili tudi petletnega, bomo v bruto proizvodni dosegli šele nekaj več kot 54 odstotkov, v narodnem dohodku pa nekaj več kot 55 odstotkov republiškega povprečja. Čaka nas torej še naporna pot tudi v bodočnosti in prav zato moramo res vsi, tako občine, kot podjetja in vsak posameznik v proizvodnji napeti vse sile in se po najboljših močeh truditi, da bi planske naloge sproti izpolnjevali in dosegali.

Nekaj slabosti iz lanskega leta

Družbeni bruto proizvod smo lani v primerjavi z letom 1958 povečali za 11,2 odstotka, narodni dohodek pa za 11,3 odstotka. Planske naloge smo ne samo izpolnili, ampak celo prekoračili. Kljub temu moramo opozoriti na nekatere slabosti, ki so se pojavile že prej in na nekatere, ki so se pojavile lani prvič. Ena izmed njih je masovni rebalans planov podjetij zaradi priprave novih tarifnih pravilnikov. Podjetja so s tem skušala ustvariti pogoje za zvišanje osebnih prejemkov zaposlenih. Ne smemo pozabiti, da je planska disciplina pogoj za izpolnitev plana in so vsi samozvani premiki torej škodljivi.

Dinamiki izpolnjevanja plana posvečamo vse premo pozornosti. V prvem tromesečju plana ne izpolnjujemo, v drugem ga komaj dosegamo, v tretjem malo pohitimo, v četrtem tromesečju pa ga v posameznih panogah prekoračujemo tudi za 15 odstotkov! Pri podjetjih s sezonsko pro-

Uvodno poročilo o družbenem planu in proračunu je prebral podpredsednik OLO Viktor Zupančič. Posebej je poudaril pomen pravočasne uresnitve vseh letošnjih nalog, ki so temeljni kamen za nadaljnji dvig življenjske ravni vseh delovnih ljudi v okraju

izvodno je to opravičljivo. Pri ostalih pa se nam vsiljuje misel, da bi lahko naredili mnogo več, če bi plan vse leto izpolnjevali enakomerno s takšnim tempom, kot ga izpolnjujemo v zadnjem tromesečju vsakega leta.

Beganje delovne sile je še vedno naša velika slabost. V industriji, kmetijstvu, gospodarstvu, gradbeništvu in prometu se je lani na novo zaposlilo 43,9 odstotka ljudi, hkrati pa odšlo 36,7 odstotka zaposlenih. Proti fluktuaciji delovne sile moramo ukrepati odločneje, saj smo v obdobju, ko podudarjamo pomen strokovnosti (Nadaljevanje na 3. strani)

Mladina pred V. kongresom SZDL

Lansko predkongresno tekmovalje med mladinskimi aktivimi in aktivimi mladih združenj v počastitev IV. kongresa Zveze komunistov Slovenije je bilo zelo razgibanje. Na izkušnjah lanskega leta je letos Okrajni komite LMS razpisal podobno tekmo-

vanje med aktivimi LMS in občinskimi komiteji LMS. Namen tekmovalja je pred V. kongresom SZDL poživiti delo mladinskih aktivov na vseh področjih. V tekmovalju so se vključili vsi aktivni okraja Novo mesto, ki bodo po zaključnem tekmovalju konec meseca maja nadaljevali tekmovalje v okviru velike akcije pionirjev in Ljudske mladine Jugoslavije. Podobna tekmovalja so razpisali tudi občinski komiteji LMS za svoje aktivne.

Izvoljeni so delegati za V. kongres SZDL

V nedeljo je bila v okraju zadnja občinska konferenca Socialistične zveze, s čimer so bili izvoljeni tudi vsi delegati za V. kongres SZDL Jugoslavije, ki se bo začel 18. aprila. Člane SZDL našega okraja bodo na kongresu zastopali po občinah:

Novo mesto: Viktor Zupančič, prof. Ema Musar in Miro Thorovšek, Brežice: France Klomovec-Ziga in Kristina Kranjc, Videm-Krško: Lojze Silih, Senovo: Tone Pieteraki, Sevnico: Vinko Geč, Crnomelj: Rado Kordić, Metliko: Iva Škof, Trebnje in Žužemberk pa Roman Ogrin.

Tudi tokrat se je seje obeh zborov udeležila skupina dijakov novomeške gimnazije, ki tako praktično spoznavajo delo ljudske oblasti

Srž politike SZDL

Poročali smo že, da je na občinski konferenci SZDL v Vidmu-Krškem v nedeljo 21. februarja govoril tudi sekretar Glavnega odbora SZDL Slovenije tov. France Klomovec-Ziga. Zaradi širšega pomena objavljamo del njegovih navdajanj na tej konferenci vsem našim bralcem, saj so pred vsemi občinskimi odbori Socialistične zveze in pred vsemi njihovimi osnovnimi organizacijami ter člani SZDL v okraju podobne, v marsičem zelo sorodne naloge.

Tudi jaz bi pričel z gospodarstvom. Poznam preteklost tega kraja in vidim, da je bil zadnje čase dosežen res precejšnji napredek. Razumljivo pa stoji pred vsemi tudi še naprej velike naloge. Če se ne odločimo za investicije v tovarni celuloze, se prevzeli veliko odgovornost. To je naše osnovno podjetje. Za to nalogo je treba združiti vse sile, ker se bo treba odredi na račun teh investicij mnogim drugim stvarim. Gre za povečanje narodnega bogastva in zato je prav, da o tem ljudje vedo, ker je od tega povečanja odvisna večja življenjska raven. Zato naj bo to res skupna naloga vseh občanov, ne samo kolektiva.

Pri tem pa ne smemo zanemariti preostalih 65 odstotkov kmetijskih proizvajalcev, to je kmetijska, pač pa ga moramo usmerjati po poti napredka, to je nadaljevanje s kooperacijo, organizirati socialistična posvetila in podobno. Tu, v kmetijskih organizacijah, se še kažejo določene slabosti, ki jih je treba odstranjevati in usposabljanje zadrage in posvetila, da bodo kos nalogam, ki se postavljajo pred nje. Če se na raznih predavanjih pojavijo posamezni razgrajenci, je to dokaz, da v takih krajih ni dovolj aktivna SZDL. Pogrešam podatkov, če so vsi člani združenih svetov sklenili kooperacijske pogodbe ali ne. Mehanizem družbenega upravljanja v zadrugi ni dovolj razvit.

Vprašanje tako imenovanega polproletariata, ki delo delavca teže naprednim socialističnim odnosom v kmetijstvu, je treba reševati z ekonomskimi in ne s administrativnimi ukrepi. S pravilnim naziranjem po storilnosti je treba doseči, da bo vsak imel svoje delovno mesto za osnovo svojega dohodka in ne za dodatek k tistemu, ki ga ustvarja doma na kmetijski zemlji. Taki ljudje se vedno menijo, da bo v mešanem odnosu s državo. Treba je doseči, da bo ta mešanost odpušila in da se bo tudi ta delavec imel za soupravljalca podjetja. Izpolnjevanje strokovnega kadra je osnovno vprašanje na tem področju. To ni samo naloga delavskih univerz, pač pa tudi SZDL in ostalih. Ni dovolj, da SZDL samo podpira delo DU, pač pa mora tudi sama prejeti predavanja in politično usmerjati izobraževanje. To je potrebno, če hočemo izpolniti naš gospodarski program. Potrebno je zlasti na delovnih mestih izobraževati ljudi, da bo na primer inženir zraven na delovnem mestu, da bomo nagrajevali človeka ne po nazivu, pač pa po doseženih storilnosti, ne glede kakšno kvalifikacijo ima.

je gospodarski napredek

Kmetijskih tehnikov imamo malo, temu moramo posvetiti več skrbi. Prevladuje mnenje, da je na kmetijski tehnik dovolj za vse naloge v kmetijstvu zadrage. Tudi v kmetijstvu potrebujemo strokovnjake specialiste. Zadnje čase je veliko razpravljanja o volitvah delavskega sveta. Izbrati kadrov za nove organe delavskega samoupravljanja ne smemo prepustiti samo sindikatom, pač pa je to naloga vseh, ker je pravilna kadrovska izbira za to organe valno vprašanje.

Da bomo kos vsem nalogam, moramo usposobiti naše organizacije. Nad 33 odstotkov članov SZDL nasproti volitvem je lepo število. Občinski odbor SZDL bo moral preučiti, če so osnovne organizacije tako porazdeljene, da so kos postavljenim nalogam. Vprašanje je, če so krajevni odbori povsod našli svoje mesto. Potrebno jih je usposobiti za naloge, ki jih določa zakon o stanovanjskih skupnostih. Če so KO pravilno postavljeni, predstavljajo določeno celoto in v tem smislu jih je treba krečiti in jim dati ustrezno mesto v družbenem samoupravljanju. V uresničevanju posameznih nalog imajo KO lahko veliko vlogo. Znano je, da so mnogi krajevni odbori povečali vrednost sredstev, ki so jih dobili za posamezna dela, tudi do pet in večkrat. Treba je razmisliti, da bi v proračunih občin imeli vsak krajevni odbor predvidena določena sredstva, s katerimi bi razpolagali. Če to ni v proračunu predvideno za vsak KO posebej, je po navadi tako, da dobe sredstva tisti, ki so najbolj vsiljivi, vprašanje je pa, če so vedno tudi najbolj potrebni.

Ni prav, da organizacije iščejo SZDL, pač pa mora ona ležati ostale in jih povezovali za skupne naloge. Zato bi bilo primerno, da področje ene osnovne organizacije zajema področje enega KO, da potem lahko vodi enotno politiko na določenem, to je zaokroženem področju. Pri tem mora imeti osnovna organizacija v pomoč še vsake organizacije SZDL in ostala društva. V odboru osnovne organizacije SZDL bi morali biti predstavniki vseh organizacij in društev takega področja. Pametno postavljena organizacija SZDL bo laže kos nalogam.

Kaže, da so moški tisti, ki so manj zavzeti za napredek kot mladina in ženske. Prav zato menim, da bi morali črpati kadre za organizacije iz teh vrst. Na sploh bi bilo treba osvežiti vodstva vseh organizacij z mladimi ljudmi. Pri svojem delu mora imeti organizacija SZDL v rokah tri zvozdice: LJUDSKE ODBORE IN NJIHOVE ORGANE, ORGANE DRUŽBENEGA UPRAVLJANJA IN DRUŽBENE ORGANIZACIJE. Prek teh treh zvozdov lahko usmerja celotno delo in tudi pomembno tam, kjer je najbolj potrebna za uspešno izvrševanje nalog. Srž politike Socialistične zveze je gospodarski napredek naše skupnosti.

KAJ PA GOZDARSTVO?

II. NEGA GOZDA
 Drugi način, kako dvigniti prirastek in produktivnost gozdnega zemljišča, veliko cenejši, lažji in razmeroma tudi hitrejši, pa je nega mladega gozda. Naši gozdovi, zlasti kmečki, so v glavnem obrasli z listavci. Splošno je znano, da listavci, zlasti gaber, počasi rastejo in ne dajejo dobrega lesa. Če drevo počasi raste, da malo prirastka, — lesne gmote. Naš smoter je vzgajati tiste vrste dreva, ki so vrednejše in hitreje rastejo, to pa so iglavci (smreka, jelka). Dober del naših gozdnih zemljišč, ki so obrasla z listavci, je že narava sama zasedajala z iglastim drevjem. V nekaterih predelih sicer samo tu in tam, ponekod pa v zadostni količini za bodoči gozd. Smreka, zlasti pa jelka v mladosti prenašata senco in ju ravno zato najdemo često stisnjeni pod lesko, gabrom ali bukviljo. Ker skalita pod zastorom, se uporno borita za življenjski prostor, za košček svetlobe. Leta in leta prenašata senco in se ne posušita. Kaj je torej naša naloga? Naloga gozdarjev je, da skupno z gozdnimi posestniki začnemo na takih površinah čimprej ukrepati. Z minimalnimi stroški lahko oprostimo tisoče smrek in jelk, ki bodo začele bolj rasti, ko bo njih vrh prišel do svetlobe. V tekočem letu bomo začeli intenzivneje negovati take površine, zlasti pa takozvane "italijanske poseke" ob cestah in progah. Menim, da ni treba obirno razlagati, kako velike koristi bomo dosegli s tem, da bomo pravočasno pomagali smreki ali jelki, da izpad leske ali gabra pride do svetlobe. Pri takih ukrepih je očividni prihranek na izdatkih za sadike, pogozdovanje in obzete, da ne govorim o tem, koliko se prihrani na času, kajti rešujemo že takorekoč drevesca. V svoji praksi sem naletel na malo gozdnih posestnikov, ki bi v tej smeri ukrepali sami, naletel sem pa v večini primerov na take, ki so z izgovorom čiščenje gozda posekali boljše in debelejšee dreve ter žgali ogble ali apno, slabše dreve pa so pustili.

Pri tem pa je potrebna pomoč človeka. Podjetja in zadrage bodo morala posvetiti več pozornosti tej vrsti gozdarstva dejavnosti. Samo popravilo gozdnih poti nas ne bo daleč pripeljalo. Kajti gozd hitro ustvari sredstva za dobro pot, ne pa obratno.

pomeni vsaka desetinka kubika povečanja prirastka tisoče kubikov lesne mase, s tem pa tudi dvig dohodka okraja. Hudo je, če gozdni posestnik zve, da na svojih treh ali petih hektarjih gozdnih površine ne more posekati več kot nekaj kubikov letno

BREZ VEČJEGA ZNANJA NE BO NAPREDKA

Ni še kaže, da bi se težavniki-gostinci na tejli silki kaj bolj tega, kar je sledilo čez nekaj trenutkov, ko so stopili pred komisijo in opravili preizkušnjo. Fotografirali smo jih v soboto dopoldne, na zaključku četrtega tečaja za higienski minimum, ki ga je priredil Oddelček za družbene službe pri OLO Novo mesto v sodelovanju z Zavodom za izobraževanje odraslih in z okrajno Gostinsko zbornico. Nove tečaje, ki so že v načrtu, bodo organizirali zdaj še s Trgovinsko in Obrtno zbornico za izpopolnitev uslužbencev teh dveh strok. V vseh štirih tečajih je doslej opravilo izpite 156 gostincev. Tak tečaj traja 5 dni po pet ur na dan, potem pa sledi preizkušnja. Tečaj za higienski minimum so bili doslej tudi v Krikem, Crnomlju in v Brežicah.

Gotovo je našim gozdnim posestnikom znano, da smo pred nekaj leti začeli meriti lesno maso in je dobra tretjina gozdnih površin okraja že premerjena. Namen te izmere je, določiti lesno maso po hektaru in na temelju tega izračunavanje letnega prirastka. Če namreč hočemo plansko gospodariti, moramo nujno vedeti kaj imamo in kaj zmoremo. Rezultati gornjih meritev in izračunov pa so nam pokazali, da smo po lesni zalogi (masi) skoraj na zadnjem mestu v Sloveniji. Čeprav bi po kvaliteti zemljišča in podnebnih pogojih normalno morali imeti 200-250 kubikov lesne zaloge po hektaru imamo le 110 kubikov. Velika škoda mleka ima tudi veliko smetane. Ravno tako je z lesno zalogo in prirastkom. Glede na to, da imamo tako malo lesa po hektaru je naš povprečni prirastek samo 2 - 2,5 kubika letno, lahko bi bil pa od 5 - 8 kubikov. Naša naloga je poskrbeti za čimvečjo lesno zalogo po hektaru, za čimvečji prirastek. Na 112 tisoč hektarjev gozda

all celo nekaj kubikov v desetih letih. Naši gozdni posestniki morajo razumeti, da možnosti gozda niso neomejene in da morajo poskati druge vire dohodka. Moramo namreč večati lesno zalogo, ne pa jo manjšati, zato ni prav izsekati celotni letni prirastek. Marsikateri gozdni parceli grozi nevarnost, da se spremenijo v kras. S tem pa lahko nastane nepopravljiva škoda. Za redne potrebe gozdarstva bo pač treba poskati odpadni material pri sečnjah in čiščenju, dostikrat pa bo treba drva kupiti. Če namreč daje gozd 2 do 3 kubike letnega prirastka, domačija pa porabi letno 6 do 8 kubikov, je očitno, da bo gozdno zemljišče kmalu golo. Tega pa ne smemo dovoliti, kajti zmanjševanje lesne zaloge vpliva tudi na vodni režim, podnebje itd. Zato se torej gozdovi merijo in zato je nujno potrebno omejiti posek v izrpanih predelih.

Ing. Slobodan Rajčič

POJASNILO
 Podlistek »S poti po Makedoniji« bomo zaradi tehničnih vzrokov nadaljevali v prihodnji številki.

UREDNIŠTVO

ZUNANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Ajca z zahodnonemškimi oporiči v Španiji dobiva čedalje večji obseg. Pred nekaj dnevi je namreč prišlo na dan, da je Zvezna republika Nemčija, ali bolje rečeno njen obrambni minister Strauss (gotovo z blagoslovom kancelarja Adenauerja), hotela dobiti od Španije terene za urjenje, skladišča in podobno. Strauss je povedal novinarjem v Bonnu: »Upravičnosti naših zamisli in naše strateške ocene ni mogoče izpodbijati.«

Kaj bi pravzaprav radi Nemci? Čeprav je Strauss poudaril, da Nemčija nima svoje vojaške politike, ampak izvaja politiko Atlantskega pakta (NATO), je očitno, da ima še nekaj drugega za bregom. Zvezna republika Nemčija je po tako imenovanih pariških sporazumih, sklenjenih leta 1954, postala članica NATO. Zahodni zavezniki so takrat z izgovorom, da mora Zahodna Nemčija tudi nekaj prispevati za zahodno obrambo, sklenili prisegniti Zvezno republiko Nemčijo v svoj vojaški pakt. Toda pariški sporazum vsebuje tudi določene omejitve, ki se nanašajo na proizvodnjo določenih vrst orožja v Zahodni Nemčiji, njene vloge v NATO in tako dalje. Nemci so te omejitve skušali vedno obiti. Toda da bodo skušali dobiti lastne terene in skladišča na tujem ozemlju, ni nihče pričakoval.

Nesramnost te zahodnonemške poteze ni samo v tem, da je v nasprotju s pariškimi sporazumi, ampak tudi v tem, da Nemci očitno eno govorijo, drugo pa nameravajo storiti. Predvsem zatrjujejo, da ne mislijo nič storiti mimo organizacije Atlantskega pakta. Hkrati pa bi radi sklenili bilateralne oziroma dvostranske sporazume s članicami NATO in Španijo, ki bi jim delovali omočilo poseben

področje. Najbolj zlastno pri vsem tem je, da vojaške osebnosti NATO, na čelu z ameriškim poveljnikom Norstadom menijo, da so zahodnonemške zahteve upravičene. Norstad na primer trdi, da je Zahodna Nemčija ozemeljsko res prenamerna, da bi lahko urila svoje pilote in vzdrževala strateška skladišča na svojem ozemlju. Torej: Zahodna Nemčija upravičeno isče terene in tujni. V isti sapi pa Norstad, kakor seveda tudi Strauss,

drugo vprašanje. Hkrati pa se vsiljuje misel, da bi Zahodna Nemčija rada dobila v Španiji terene za urjenje in preizkušanje tistih orožij, ki jih po pariških sporazumih ne bi smela izdelovati. Vse skupaj je zavito v umetno meglo, da bi bila zadova čimbolj nejasna in skrivnostna. Svetovna javnost ne bi smela zvedeti za pravo ozadje te afere niti za žalostno vlogo, ki jo igrajo v njej zahodni zavezniki, ki Nemcem popuščajo.

Baze za Nemčijo?

zatrjuje, da se vse to dogaja lepo v okviru Atlantskega pakta in da so zavezniki »na tekočem«. Kako »na tekočem« so zavezniki (posebno mali zavezniki v NATO), dokazuje protest norveške vlade proti politiki Bonna v tem pogledu. Očitno je namreč, da vlada tukaj hudo neskladje. Medtem ko Norstad trdi, da se vse lepo dogaja v okviru NATO, ne pove, zakaj Bonn išče lastna oporišča na tujem ozemlju, ko je vendar dobro znano, da ima organizacija NATO že tako in tako svojo infrastrukturo. Ta izraz obsega letališča, skladišča, ceste, delavnice in naprave za vzdrževanje vojaškega stroja Atlantskega pakta. Ker je Zahodna Nemčija članica NATO, so ji tudi vse te naprave na razpolago kakor vsem drugim članicam. Toda ne. Zahodna Nemčija očitno hoče lastne terene za urjenje, in to najrajši v Španiji, ki niti ni članica NATO. Kako se to sklada z Norstadovo trditvijo, da Zahodna Nemčija ne namerava nič ukreniti izven okvira NATO, je

Celo v Veliki Britaniji, kjer je javno mnenje razkačeno nad nemškimi načrti, je uradno mnenje konzervativne vlade tako, da Nemci niso storili prav, ko so skušali dobiti oporišča v Španiji. Morali bi se obrniti na Veliko Britanijo ali kako drug zaveznico. To nerazumljivo in negativno stališče je poznal v britanski spodnji zbornici zunanji minister Selwyn Lloyd.

Človek se ne more znebiti vtisa, da postajajo zahodnonemški načrti čedalje bolj grandiozni in ambiciozni: ni jim dovolj, da so enaki med enakimi, ampak bi radi še poseben položaj med zahodnimi državami. Vse to sodi v sklop zaviranja mednarodnega sporazumevanja in spodbujanja priprav za sestanke na vrhu. Nemcem je treba priznati, da znajo to delati zelo učinkovito in brezobzirno, toda nemajhna odgovornost, da to lahko nemoteno počno, pade na glavne zahodne veslice.

Novost letošnjih proračunov

Proračun OLO Novo mesto za leto 196 - 691 milijonov dinarjev dohodkov in prav toliko izdatkov

Pri sprejemanju proračunov politične teritorijalne enote doslej nikoli niso bile samostojne. Proračunska sredstva so dodeljevali vsje eno, te nižji in obliki kvot. Kdor je znal svoje potrebe bolj utemeljiti je dobil več. Ker so se proračunske kvote vsako leto izpopolnjevale, je bila pobuda občin omejena, dolgoročno planiranje pa onemogočeno. Državni organi in javne službe, obsej so se vzdrževali na enak način. Naš razvoj pa narekuje odcepitev javnih služb od organov državne uprave. Prosveta, zdravstvo, socialno skrbstvo, kulturna in komunalna služba se bodo sčasoma osamosvojile in izpremenile v gnotno samostojne, družbeno samopopravne enote. Dosedanji način financiranja proračunskih potreb je takšne težnje oviral.

Prvi zakon o proračunih in financiranju ustvarja ugodne pogoje za razvoj v tej smeri, čeprav nas je obsejan tudi malo prizadel. Ni več dostajni, občine bodo morale opustiti razvedo »prekorčenja« proračunov v zdravstvu in komunalnih dejavnostih. Novi zakon osvaja na čelo proračun naš bo izraz gos-

podarske moči enote, ki ga sprejema. Sredstva občin se ustvarijo in razdeljujejo po dohodkih državljanov. Bolj je razvito gospodarstvo, višji so dohodki prebivalcev, hkrati pa tudi večji dohodki občin. Če bomo hitreje razvijali gospodarstvo, se bodo hitreje krepili tudi naši proračuni. In še ena dobra lastnost novih predpisov: veljati bodo za daljše razdobje, vsaj za pet let, ter torej omogočajo dolgoročneje planiranje.

Ker bi zaradi neenakomernega razvoja na osebnih dohodkih bilo v OLO nekaterim občinam prepustilo del svoje udeležbe, občini Žiljemberk pa je dodeljena dosežena. Pri skupnih dohodkih so udeležene občine v okraju s povprečno 55% OLO z 20%, preostalih 25% pa si delita republika in zveza.

Ogledimo si proračun še v številkan. Za 20% je višji od letošnjega. Dohodki iz proračunskega pravevka na osebnih dohodkih bodo še bi to tudi pri nas, uplajali! Na prvi seji so se pogovorili še o kolektorski akciji in o sodelovanju vseh organizacij društev, šol, občin in postaj LK pri preprečevanju prometnih nesreč. O vsem tem bomo še poročali. J. P.

Koristni filmi v Vidmu-Krškem, Sevirici in Brežicah

Te dni so predstavniki republiške komisije za varnost prometa vrteli vrsto nadvse zanimivih in poučnih filmov o problematiki prometa, prometnih sredstvih in uporabnikih cest. V ponedeljek in torek so bile predstave v Novem mestu, v sredo v Metliki in v Crnomlju, danes bodo v Vidmu - Krškem, Jutri v Sevirici in v soboto v Brežicah. Izbrani najboljši filmi, ki so bili lani prikratk predvajani na I. mednarodnem prometnem festivalu v Beogradu, so delo 14 držav, tako da so hkrati zanimivi in vzgojni. Priporočamo obisk, zlasti pa naj se predstav udeležijo čimveč uporabnikov cest in mladine!

Na ovinku med Dvorom in Jame preži smrt

Konec janjskega leta se je na ovinku med Dvorom in Jame prekučil kamion s priklopcem, nato vrtjen s sidlorkorjem. Sofer in njegov spremljevalec sta do naključja odnesla zdravo kožo. Drevje ob Krki ju je rešilo, da se nista najmanj okopala. Letos 25. februarja pa je le za las manjkalo, da ni prišlo do hujše nesreče. Avtobus, last podjetja »Gorjanec«, ki je vozil z Dobrega polja na Jamo pri Sevirici, je bil v avtobusu še sedem potnikov. Avtobus je s precejšnjo hitrostjo pridrvel v nevarni ovinek. Sofer je manevriral, vendar je bil ovinek prester. Z desnim pedlnim koleksom je zadel v kanton in potem se v nastavek na s metrski škarpki ter ju odbil. Zdesel je se za en kanton nsprej ob nastavku škarpe, za zrušil in se ustavil.

Škoda na avtomobilu je malenkostna precej strahu pa so doživeli potniki, saj so ostali živi je bolj po srečnem naključju. Če bi zrušil avtobus preko škarpe, bi bilo gotovo nekaj mrtvih.

Ovinek med Dvorom in Jame bo treba zato razširiti, soferji pa preglejte in preizkusite voziljo pred vožnjo ter odstranite morebitne okvare in pomanjkljivosti! M.S.

9% povišanje delovne sile. Bistvene povečanja dohodnine in doklad v kmetijstvu ne bo. Družbeni sektor bo prispeval v obliki proračunskega prispevka nekaj milijard kot 346 milijonov dinarjev, dohodnina in dokiade iz kmetijstva ter zemljinarja skupaj pa blizu 195 milijonov. Proračun vsebuje 691 milijonov in prav toliko izdatkov. Preostale dohodkov bo OLO ustvaril s prometnim davkom, z raznimi takсами, dohodki državnih organov ter s preostankom sredstev iz janjskega leta. Od 80 milijonov akumiranih proračunskih sredstev bo porabila država uprava za 24 milijonov in pol, za prosveto in kulturo, socialno varstvo in zdravstveno zaščito bo porabilih 51 milijonov. Novi zakon uvaža torej v proračune obvezno varčevanje. Le tako in z razumnim uporabljenem proračunskih sredstev se bomo izkopihi iz dosedanjih težav na tem področju.

Omenili smo že dosedanje prakso prekoračevanja proračunov, ki je bila v navadi pri občinah. Določil ni več občine pa bodo takšne »dolgove« lahko odplačale postopoma, ker smejo biti letošnji proračunski izdatki le za 19% višji od letnih. Novi zakon uvaža torej v proračune obvezno varčevanje. Le tako in z razumnim uporabljenem proračunskih sredstev se bomo izkopihi iz dosedanjih težav na tem področju.

Omenili smo že dosedanje prakso prekoračevanja proračunov, ki je bila v navadi pri občinah. Določil ni več občine pa bodo takšne »dolgove« lahko odplačale postopoma, ker smejo biti letošnji proračunski izdatki le za 19% višji od letnih. Novi zakon uvaža torej v proračune obvezno varčevanje. Le tako in z razumnim uporabljenem proračunskih sredstev se bomo izkopihi iz dosedanjih težav na tem področju.

Omenili smo že dosedanje prakso prekoračevanja proračunov, ki je bila v navadi pri občinah. Določil ni več občine pa bodo takšne »dolgove« lahko odplačale postopoma, ker smejo biti letošnji proračunski izdatki le za 19% višji od letnih. Novi zakon uvaža torej v proračune obvezno varčevanje. Le tako in z razumnim uporabljenem proračunskih sredstev se bomo izkopihi iz dosedanjih težav na tem področju.

Omenili smo že dosedanje prakso prekoračevanja proračunov, ki je bila v navadi pri občinah. Določil ni več občine pa bodo takšne »dolgove« lahko odplačale postopoma, ker smejo biti letošnji proračunski izdatki le za 19% višji od letnih. Novi zakon uvaža torej v proračune obvezno varčevanje. Le tako in z razumnim uporabljenem proračunskih sredstev se bomo izkopihi iz dosedanjih težav na tem področju.

Omenili smo že dosedanje prakso prekoračevanja proračunov, ki je bila v navadi pri občinah. Določil ni več občine pa bodo takšne »dolgove« lahko odplačale postopoma, ker smejo biti letošnji proračunski izdatki le za 19% višji od letnih. Novi zakon uvaža torej v proračune obvezno varčevanje. Le tako in z razumnim uporabljenem proračunskih sredstev se bomo izkopihi iz dosedanjih težav na tem področju.

Omenili smo že dosedanje prakso prekoračevanja proračunov, ki je bila v navadi pri občinah. Določil ni več občine pa bodo takšne »dolgove« lahko odplačale postopoma, ker smejo biti letošnji proračunski izdatki le za 19% višji od letnih. Novi zakon uvaža torej v proračune obvezno varčevanje. Le tako in z razumnim uporabljenem proračunskih sredstev se bomo izkopihi iz dosedanjih težav na tem področju.

Omenili smo že dosedanje prakso prekoračevanja proračunov, ki je bila v navadi pri občinah. Določil ni več občine pa bodo takšne »dolgove« lahko odplačale postopoma, ker smejo biti letošnji proračunski izdatki le za 19% višji od letnih. Novi zakon uvaža torej v proračune obvezno varčevanje. Le tako in z razumnim uporabljenem proračunskih sredstev se bomo izkopihi iz dosedanjih težav na tem področju.

Omenili smo že dosedanje prakso prekoračevanja proračunov, ki je bila v navadi pri občinah. Določil ni več občine pa bodo takšne »dolgove« lahko odplačale postopoma, ker smejo biti letošnji proračunski izdatki le za 19% višji od letnih. Novi zakon uvaža torej v proračune obvezno varčevanje. Le tako in z razumnim uporabljenem proračunskih sredstev se bomo izkopihi iz dosedanjih težav na tem področju.

Omenili smo že dosedanje prakso prekoračevanja proračunov, ki je bila v navadi pri občinah. Določil ni več občine pa bodo takšne »dolgove« lahko odplačale postopoma, ker smejo biti letošnji proračunski izdatki le za 19% višji od letnih. Novi zakon uvaža torej v proračune obvezno varčevanje. Le tako in z razumnim uporabljenem proračunskih sredstev se bomo izkopihi iz dosedanjih težav na tem področju.

Omenili smo že dosedanje prakso prekoračevanja proračunov, ki je bila v navadi pri občinah. Določil ni več občine pa bodo takšne »dolgove« lahko odplačale postopoma, ker smejo biti letošnji proračunski izdatki le za 19% višji od letnih. Novi zakon uvaža torej v proračune obvezno varčevanje. Le tako in z razumnim uporabljenem proračunskih sredstev se bomo izkopihi iz dosedanjih težav na tem področju.

Omenili smo že dosedanje prakso prekoračevanja proračunov, ki je bila v navadi pri občinah. Določil ni več občine pa bodo takšne »dolgove« lahko odplačale postopoma, ker smejo biti letošnji proračunski izdatki le za 19% višji od letnih. Novi zakon uvaža torej v proračune obvezno varčevanje. Le tako in z razumnim uporabljenem proračunskih sredstev se bomo izkopihi iz dosedanjih težav na tem področju.

Omenili smo že dosedanje prakso prekoračevanja proračunov, ki je bila v navadi pri občinah. Določil ni več občine pa bodo takšne »dolgove« lahko odplačale postopoma, ker smejo biti letošnji proračunski izdatki le za 19% višji od letnih. Novi zakon uvaža torej v proračune obvezno varčevanje. Le tako in z razumnim uporabljenem proračunskih sredstev se bomo izkopihi iz dosedanjih težav na tem področju.

Kratke iz RAZNIH STRANI

Kitajski ministrski predsednik Ču En-Laj je poslal indijskemu premieru Nehruju pismo, v katerem pravi, da bi bil voljan prijeti priliva v New Delhi, da bi se pogovorilo o kitajsko-indijskem obmejnem sporu. Nehru je pred parlamentom izjavil, da bi bil za indijo prikladen april za obisk.

Na zasedanju izvršnega odbora mednarodne zveze študentov v Tunisu je kitajski delegat nastopil proti poskusu zbitosti študentskega organizacije po svetu in je napovedal tudi jugoslavijo. Očitno mu je odgovoril jugoslovanski opazovalec na zasedanju, kitajski delegat je ostal popolnoma osamljen.

Začasna alžirska vlada je objavila deklaracijo, v kateri je ponovila pripravljenost, da se začne takoj pogajati s francosko vlado, in zahtevala jamstva za uveljavljenje načela samoodločbe. Deklaracija poudarja, da se ne bo pogajali o prihodnosti Alžirije, ker se bo o tem izrekel alžirski narod.

Predsednik ZDA Eisenhower je na poti po državah Latinske Amerike prispeval v glavno mesto Čila Santiano. To je tretja država, ki je doletela obiskal. Pred odhodom v Čile je Eisenhower v Buenos Airesu izjavil, da ZDA pripisujejo največji pomen prijateljskim stikom z Argentino in drugimi državami Latinske Amerike.

Premier ZSSR Nikita Hruščev je po 13-dnevem obisku odpotoval iz Indonezije v Afganistan. Pred odhodom je dejal, da bi se morale konference vodilnih državnikov, ki bo po sestanku v Parizu, udeležiti tudi Kitajska, Indija, Indonezija in Japonska.

Zastopnik zahodnonemškega ministrstva je znanil poročila, da bi bila Zvezna republika Nemčija naročila v ZDA rakete tipa »Maces« vrednosti 15 milijonov mark. Kljub temu, da so skoraj ni nobene dvoma več, da bo Zahodna Nemčija začela prejemati te rakete že prihodnje leto.

Zastopnik zahodnonemškega ministrstva je znanil poročila, da bi bila Zvezna republika Nemčija naročila v ZDA rakete tipa »Maces« vrednosti 15 milijonov mark. Kljub temu, da so skoraj ni nobene dvoma več, da bo Zahodna Nemčija začela prejemati te rakete že prihodnje leto.

Zastopnik zahodnonemškega ministrstva je znanil poročila, da bi bila Zvezna republika Nemčija naročila v ZDA rakete tipa »Maces« vrednosti 15 milijonov mark. Kljub temu, da so skoraj ni nobene dvoma več, da bo Zahodna Nemčija začela prejemati te rakete že prihodnje leto.

Zastopnik zahodnonemškega ministrstva je znanil poročila, da bi bila Zvezna republika Nemčija naročila v ZDA rakete tipa »Maces« vrednosti 15 milijonov mark. Kljub temu, da so skoraj ni nobene dvoma več, da bo Zahodna Nemčija začela prejemati te rakete že prihodnje leto.

Zastopnik zahodnonemškega ministrstva je znanil poročila, da bi bila Zvezna republika Nemčija naročila v ZDA rakete tipa »Maces« vrednosti 15 milijonov mark. Kljub temu, da so skoraj ni nobene dvoma več, da bo Zahodna Nemčija začela prejemati te rakete že prihodnje leto.

Zastopnik zahodnonemškega ministrstva je znanil poročila, da bi bila Zvezna republika Nemčija naročila v ZDA rakete tipa »Maces« vrednosti 15 milijonov mark. Kljub temu, da so skoraj ni nobene dvoma več, da bo Zahodna Nemčija začela prejemati te rakete že prihodnje leto.

Zastopnik zahodnonemškega ministrstva je znanil poročila, da bi bila Zvezna republika Nemčija naročila v ZDA rakete tipa »Maces« vrednosti 15 milijonov mark. Kljub temu, da so skoraj ni nobene dvoma več, da bo Zahodna Nemčija začela prejemati te rakete že prihodnje leto.

Zastopnik zahodnonemškega ministrstva je znanil poročila, da bi bila Zvezna republika Nemčija naročila v ZDA rakete tipa »Maces« vrednosti 15 milijonov mark. Kljub temu, da so skoraj ni nobene dvoma več, da bo Zahodna Nemčija začela prejemati te rakete že prihodnje leto.

Zastopnik zahodnonemškega ministrstva je znanil poročila, da bi bila Zvezna republika Nemčija naročila v ZDA rakete tipa »Maces« vrednosti 15 milijonov mark. Kljub temu, da so skoraj ni nobene dvoma več, da bo Zahodna Nemčija začela prejemati te rakete že prihodnje leto.

Zastopnik zahodnonemškega ministrstva je znanil poročila, da bi bila Zvezna republika Nemčija naročila v ZDA rakete tipa »Maces« vrednosti 15 milijonov mark. Kljub temu, da so skoraj ni nobene dvoma več, da bo Zahodna Nemčija začela prejemati te rakete že prihodnje leto.

Za boljše in hitrejšo povezavo Dolenjske s Stajersko in na željo p. tnikov, turistov in prebivalstva Dolenjske

JE UVEDLO PODJETJE

AVTOPROMET IN TUZEMSKA ŠPEDIČIJA

»GORJANCI« - NOVO MESTO

s 1. marcem 1960

NOVO AVTOBUSNO PROGO

NOVO MESTO-KRŠKO-SEVNICA-CELJE-MARIBOR

AVTOBUS VOZI VSAK DAN

5.30	NOVO MESTO	18.15
6.05	DOBRAVA	17.50
6.40	KRŠKO	17.15
7.15	SEVNICA	16.40
7.40	RADEČE	16.15
7.45	ZIDANI MOST	16.10
8.00	RIMSKE TOPLICE	15.56
8.09	LASKO	15.46
8.25	CELJE	15.30
8.30	CELJE	15.25
9.00	SLOVENSKE KONJICE	14.50
9.20	SLOVENSKA BISTRICA	14.30
9.50	MARIBOR	14.00

Opomba: V Krikem ima avtobus zelo ugodno zvezo z avtobusom iz Kostanjevca, v Kostanjevcu pa ima avtobus zvezo iz smeri Senjernerje in podaljša se sedaj obstoječa avtobusna proga Novo mesto-Sevnica do Celja.

NOVO MESTO-MOKRONOG-SEVNICA-CELJE

14.11	NOVO MESTO	7.45
14.41	ŠMARJEŠKE TOPLICE	7.19
15.13	MOKRONOG	6.45
15.44	KRMELJ	6.15
16.15		5.45
16.21	SEVNICA	20.20
16.43	RADEČE	19.50
16.56	ZIDANI MOST	19.45
17.06	RIMSKE TOPLICE	19.29
17.16	LASKO	19.19
17.27	CELJE	19.00

Opomba: V Mokronogu ima avto zvezo z avtobusom v in iz smeri Ljubljana-Trebnje.

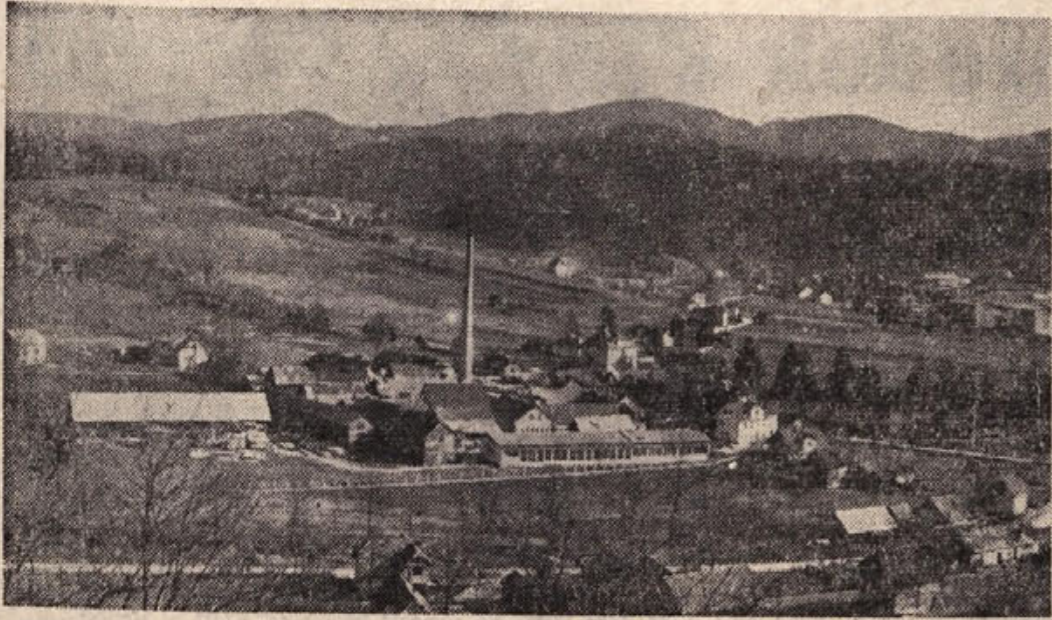
POTNIKI, TURISTI TER PREBIVALCI DOLENJSKE IN STAJERSKE!

Vabimo vas, da se v bodoče poslužujete ugodne zveze na naših novo uvedenih avtobusnih progah!

Tudi vaše življenje je v nevarnosti!

V Sloveniji je bilo lani 5300 prometnih nesreč, ki so zahtevale 200 mrtvih, preko 4 tisoč hujše ranjenih in še več lažje poškodovanih ter okoli 500 milijonov dinarjev škoda. Od tega je bilo 600 nesreč mrtvih 60, hujše ranjenih nad 1000 in še več kot toliko lažje. Prav zaradi zmanjšanja števila nesreč je naša pri Svetu za notranje zadeve OLO Novo mesto, kakor povod v Sloveniji ustanovljena komisija za varnost prometa.

Na prvi se

KOPITARNA SEVNICA

izvodnje usmerila v vojne potrebe, dokler ni tudi tu bila partizanska puška in onemogočila nadaljnje obratovanje in izkoriščanje. Zaplamenela je iskra, stroji so ostali brez jermenov, tovarna se je ustavila. Strokovnjaki so pobegnili, saj so bili večinoma tuji.

Ostali so le domači ljudje z malo znanja in mnogo volje. Pogledali so nazaj in videli leta pravzaprav nemalo veliko pokazati. Stari stroji, veterani, sposobni za upokojitev in pretopitev, slab sestav zaposlenih in druge težave so jim grozile leta 1945. Spoprijeli so se z natežjo, drugo in tretjo in zmagali.

Kot povsod: vsako leto višje in višje

Proizvodnja kopti dolgo let ni našla pravega »strica« za svoj napredek. Ta važen izdelek, namenjen čevljarjem kot orodje, je bil veskraj nekje na repu tistih, ki so bili delični najrazličnejših pomoči, da so se izkopal iz revščine. Šele lastni delavski svet je našel vsa vprašanja za največjo resnostjo. Planirala leta so sicer zahtevala od ljudi maksimalni napor, izvoz je bil takrat zelo velik, v podjetju pa se ni bistveno spremenilo pravzaprav nič. Se vedno isti stari stroji, z rojstnimi datumi iz 1900, 1905, 1910 in tako naprej. Do pred nekaj leti je bil najmlajši rojen leta 1930 - torej tudi že star...

Lahko bi zapisal, da je leto 1950 deljansko pomenilo novo rojstvo podjetja. Od takrat naprej si sevnica koptarji sami krojijo svojo usodo. Razpravljali so - in zagradili obrat za pete in sanitarne prostore. Spet so razpravljali - in nabavili za veliko milijonov novih strojev. Spet so se zbrali in sklenili, da tudi letos nakupijo za okroglo 50 milijonov dinarjev strojev.

Uspehi takega gospodarjenja so na dan. Poglejmo samo nekatere številke, pa bomo razumeli, da dobro gospodarijo. Vrednost proizvodnje, računana za vsa leta po isti ceni, se je od leta 1953 dalje dvigala neprenehoma. Leta 1954 je bila napram letu 1953 še 115, nato pa je rasla - 133, 153, 216 in 236 v letu 1958. Za leto 1959 pravilo, da bo dosegla indeks 250. Torej v 6 letih 2 in pol krat večja proizvodnja.

Se višji je ta vzpon pri proizvodnji pet, kjer se je indeks 100 v letu 1953 dvignil v leto 1958 že na 860 - ali 8 in pol krat več! Ta investicija, torej upravljanje sama sebe, razen tega je tam našlo zaposlitev novih 70 ljudi. Tudi se številke kažejo, da je podjetje zelo pomembno za občino. V letu 1960 bo po planu zaposlenih že 420 ljudi, medtem ko jih je bilo še leta 1954 le 176.

In količine izdelkov! Več tisoč kubičnih rezanega lesa, skoraj pol milijona parov polizdelkov, nad 300.000 parov finalnih izdelkov in blizu 1 in pol milijona parov peti. Številke, številke, ki povedo marsikaj, že v tem letu bodo dosegli vrednost bruto proizvodnje 530 milijonov dinarjev, kar je več kot 1,2 milijona na enega zaposlenega. In še niso na koncu svojih naporov.

Novo dejavnosti, še večja proizvodnja

V izdelavi imajo kar tri elaborate. Prvi obravnava rekonstrukcijo žage. Ta že sedaj proizvaja vse polizdelke za proizvodnjo pet in zmame količine rezanega lesa za trg. Je pa stara in potrebna pomoči, tudi v strojih in poteku proizvodnje. Drugi elaborat, ki ga nameravajo v celoti spraviti v življenje že letos, predvideva velike investicije v strojni park. Tretji - menda najvažnejši, bo pa zajel celotno rekonstrukcijo koptarne. Tu se pojavlja tudi vprašanje predstavitev k žagi, skupno križišče zaradi boljše izkoriščenosti hlevovine po namenu, nove zgradbe in umetne sušilnice za polizdelke in rezan les, novi prostori za obrat finalnih proizvodov itd. itd.

Kdor je bil v obratu polizdelkov, v lopah in sušilnicah, v obratu kopti - ta ve, da je to vse preji kot industrijski objekt. Zidovi, ostriže, tla, grejte in zračenje, vse je zastarelo. Le obrat pet je nov, svetel in udoben za delo. Res, tudi ta je še majhen, toda še zdaleč ni tako nabit kot so drugi obrati. Pri podjetju že uvajajo proizvodnjo kovinskih pomožnih izdelkov, ki so mnogokrat predstavljeni resno oviro za proizvodnjo. Galvanizacijska delavnica dela in omogoča hitrejšo izvrševanje naročil. Obnovili so in še naprej obnavljajo vozni park. Predlagajo zgraditev skupnih garaž za vsa sevniska podjetja. Težka telesa dela poskušajo odstraniti in jih naložiti strojem. Vse to pa gre počasi. Domači strojevi, kar je tovrstni tovarni še zelo malo v naši državi. Navržani so na uvoz, tam pa so preostli dolgi, predloži za nikiar počivajoče železe in zahtevne koptarjeve.

Poskušajo si pomagati tudi sami, prave lažji strojevi in naprav so pričeli izdelovati kar doma. Ravno sedaj sta pred pleskanjem dva

in ljudje, kadri, delovni pogoji?

Štiri sto dvajset ljudi - štiri sto dvajset težav in mnenj. Posebna proizvodnja zahteva posebne ljudi. Ne vseh, toda znatno število. Koptarjevi ni, zato si jih vzgajajo sami. Že sedaj je v podjetju 30 vajencev. V letu 1961 jih bo 50! Imajo 10 štipendistov; ti bodo pomagali

Nov obrat za proizvodnjo kopti je prostoren in svetel

izpolniti vrzeli v strokovnem vodstvenem kadru. Več kot polovica zaposlenih se hudi v metni. Uvede bodo malico še za drugo izmeno. Za dopustnike je poskrbljeno, čeprav ne dovolj. Potrebovali bi varnostnega tehnika a ga ni. Nesreč je pravzaprav malo, toda še teh ne bi bilo toliko, če bi ljudje bolj pazili. Največ nezgod je na rokah. Tu so hitra rezila, mali kosi in še sekunda nepazljivosti, pa se točasti kri iz prstov. Teško in nevarno delo je to.

Terični pravilnik je zelo spodbuden. Vsi zaposleni (razen obrata žage) so plačani po enoti proizvodnje. Tudi pomožne delavnice in uprava. Od slehenege je odvisen njegov osebn, pa tudi skupni uspeh. Normativi so stari, preizkušeni in precej napeti. Toda ljudje jih vendarle podirajo in presesajo. Od tega imajo dvojno korist. Organizirani v podjetju skrbijo za svoje ljudi. O tem vesta veliko povedati prvi predsednik DS, tov. Karel Murič in sedanji - tovariš Franc Kos. Stanovanj je premalo, toda v podjetju pomagamo ljudem, ki si dajajo stanovanjske hiše. To vedo tudi vsi oni, ki so si hišice že zgradili. Pa še novi se prijavljajo, čeprav ne na podlagi bogatih dot in velikih kreditov pri banki. Tovarištvu med graditelji je posebna oblika povezave med ljudmi v tem kolektivu. Ni redek pojav, da grede cel oddelek na pomoč sodelavcu pri betoniranju, pokrivanju in podobnih delih. Čvrst in enoten kolektiv je to.

Sindikalna organizacija se po svoje trudi in dela. Osnovna organizacija ZK je števil-

na, pa se še množijo in se bo še bolj, kot pravi tovariš Jurij Trstenjak, njen sekretar. Mladost rastejo in nas prehitujejo. Polni so nečesa novega, nič jih ne veže, nobena spona jim ne brani smeha pri delu. Seveda niso vsi taki. Nekateri hočejo laže živeti brez truda. Kmalu spoznajo, da ne gre. Geslo na spominski plošči

»Delamo še vedno v težkih pogojih«

Tovariša Franca Lipovšča, direktorja Koptarne sem našel sredi dela v pisarni. Načela sva pogovor o tovarni, o njenih težavah, ljudeh in vseh drugih zadevah, ki se tu dogajajo. Ker smo v jubilejnim letu delavskih svetov, sva začela pri njih. Za spremembo sva načela pomenek na drugem koncu: kako se čuti vloga DS v upravi podjetja in pri vodenju podjetja sploh. Poglejmo, kaj je povedal vodja tega najstarejšega podjetja v Sevnici.

Delavski svet je v našem podjetju zaživel v celoti. Vsi zaposleni, ali bolje rečeno vsaj vsi člani DS se živo zanimajo za vse stvari v podjetju. Moram priznati, da je to v veliki meri odvisno od tistih, ki delavcem na seji tolmačijo posamezne stvari. Pri nas smo se vedno trudili, da bi članom delavskega sveta govorili z »njihovim« jezikom. To pa ne pomeni, da smo pri obravnavah laični, temveč marsikaj se da na različne načine razložiti. Lahko povem, da se razprava o zaključnem računu nevarno razvija. Je pa tudi prikaz uspeha tak, da vsakega člana pritegne in mu omogoča razpravljanje o sleherni postavki. Ravno na sejah DS so se dokončno izoblikovala najvažnejša življenjska vprašanja podjetja. Pri nas ne moremo pravljati o ogromnih investicijah, ki bi imele namen strmo dvigniti krivuljo bruto proizvodnje in podobno. Večina naših razprav se suče okoli vprašanj, lahko bi rekli: okoli borbe za obstanek podjetja. 74 let - to je že doba, v kateri marsikaj zastara in postane nerabno. Na sejah, kjer smo obravnavali ta vprašanja, je eden loten DS razumel, da je pred njim vprašanje obstoja podjetja tako resno in zrelo, da ga je treba takoj reševati. Sklepi so v tem duhu: kolektiv je več let vlaga večino presežljakov svojega dela v obnovu strojev in naprav. Razen tega

je DS tudi tribuna zaposlenih, kjer se vsako sporno ali nejasno vprašanje v domačem krogu dokončno reši. Vsi zaposleni sklepe DS spoštujejo in se trudijo za njihovo uresničitev.

Na področju skrbi za ljudi je DS sprejel že tudi vrsto sklepov, ki pomagajo izboljševati težke delovne pogoje v podjetju. Toda o tem še pozneje kaj več.

Pogled na prehojeno pot

Leto 1888. Skoraj trideset let prej se je ustavilo staro mlinsko vodno kolo. Tu so pričeli predelovati bukovo hlevovino. Večinoma na roko - peče so žage, sekire. Ročno so delavci oblikovali polizdelke in jih pošiljali v inozemstvo, takrat pravzaprav niti ne v inozemstvo, temveč v Avstrijo lastniku. Samo težaka, najtežja dela so opravili tu, finalna proizvodnja pa je tekla drugje. Takrat so gozdovi segali skoro do praga zamezka sedanje tovarne. To je v glavnem tudi pripeljalo Nemce na misel, da so pričeli s to proizvodnjo tu.

In ljudje so vhteli sokre, vlekli žago, valjali hlede. Vedno več jih je bilo. Počasi se je ustvarjal kapital, ki je omogočil lastniku nabavo nekaterih osnovnih strojev. S tem se je stopnja njegovega dobička še večala. Pričela se je večja proizvodnja, večje trpljenje in večji zaslužki - za lastnikov žep. Gradili je naprej - v Italiji in Nemčiji, tu pa se očetje današnjih koptarjev točili znoj 10 in 12 ur na dan. Ko mu je postalo ročno delo prepočasno, je privlekel star parni stroj, da je šlo hitreje - a nič lažje. Svetovna gospodarska kriza je posegla tudi sem, da bi se takoj po njej izkoriščanje gozdov in ljudi še povečalo. Okupacija med drugo svetovno vojno je pro-

NOTRANJEPOLITIČNI TEDENSKI PREGLED

Prejšnji teden je bilo v Beogradu pri Centralnem svetu Zveze sindikatov Jugoslavije veliko posvetovanje o proizvodnem sodelovanju in kooperaciji v industriji. Priprani smo, da je posvetovanje veliko prispevalo k razvoju takih odnosov med podjetji, obenem pa je marsikatero stvar postavilo na pravo mesto. Poimni o teh stvareh, pa tudi praksa, nista bila vselej v skladu z našimi političnimi in gospodarskimi načeli. Novi odnosi o formiranju in razdelitvi dohodka v podjetju terjajo bolj racionalno poslovanje in večjo delitev dela v industriji. Prav to terja od nas, da razmišljamo in organiziramo specializacijo in kooperacijo v industriji. Povsem napak pa ni bilo, če bi se teh problemov lotili samo po gospodarski plati in ne bi upoštevali tudi družbene odnose pri nas.

Zdi se nam, da je bil eden od važnih zaključkov posvetovanja, da ne bi bilo pravilno, če bi pri pospeševanju, oziroma pri skrbi za proizvodno sodelovanje in kooperacijo, skušali kakorkoli omejevati proizvajalce pri njihovih samoupravnih pravicah. Prevladalo je mnenje, da morajo imeti delavci vselej in dosledno pravico, da gospodarijo s tistim viškom dela, ki ga jim je družba prepustila. Zato tudi ne bi bilo pravilno, če bi formalizirali pri poslovnih združenjih neka višja združenja, višje organe, ki bi tako ali drugače prevzemali pravice delavskih svetov, in celo pri njihovi volji zadrževali sredstva. To prav gotovo ne bi bilo v skladu s sistemom družbenega upravljanja. Ponokod se je ta težnja pokazala v tem, da so iz strahu pred veliko proizvodnjo, skušali omejevati kolektive in so jim določali količine, ki jih

O proizvodnem sodelovanju

lahko izdelajo. To je napačna pot. Prav bi bilo, da bi vsakemu kolektivu prepustili možnost, da doseže čim večji proizvodni uspeh, če pa bi katero podjetje v takih prazidevanjih znovalo, pa naj si bo iz objektivnih ali subjektivnih vzrokov, naj mu pomaga pri napredku družba, predvsem pa zbori proizvajalcev. Če ne drugače, naj bi nekateri kolektivi preusmerili proizvodnjo. Razvoj terjaja, da delavsko upravljanje še bolj približujemo proizvajalcem, ne pa da bi ga tako ali drugače otegovali. Pokazalo se je, da bo treba v večjih podjetjih organizirati tudi obratne delavske svete in jim nuditi dovolj velike materialne osnove za delo. Združenja si torej ne morejo lastiti pravice, da osnove za delo, združenja ki so ostala kolektivom. To mora ostati družbena stvar. Če bodo družbeni organi v občini, okraju, republikah ali pa v zvezi ugotovili, da je na razpolago premalo sredstev za skladen razvoj vsega gospodarstva, potem je njihova dolžnost, da spremene predpise in terjajo od kolektivov večji prispevek za skupne potrebe. Mimo tega so na tem posvetovanju razpravljali še o mnogih drugih problemih kooperacije in ugotovili, da je treba čimprej odpraviti nekatere predpise, ki omejujejo še boljše sodelovanje in še koristnejše povezovanje v industriji, kajti klub temu, kar smo zapisali ni nobenega dvoma, da je povezovanje industrije nujen pogoj za večji napredek proizvodnje.

V ponedeljek se je sešla tudi republika Ljudska skupščina Slovenije. V pregledih bomo o tem še pisali. Danes naj omenimo le to, da so poslanci razpravljali o poročilu izvršnega sveta za minulo leto. Sprejeli so »resolucijo«, v kateri izvršnemu svetu izražajo priznanje za njegovo delo v lanskem letu ter mu priporočili, da pri delu upošteva mnenje ter predloge skupščinskih odborov, ki so o tem poročilu razpravljali podrobneje. Še posebno podrobno so razpravljali o problemih gostinstva, turizma in družbene prehrane. Ze na sejah odborov so poudarili, da se je Preskrba industrijskih sredstev in mest v lanskem letu izboljšala, nikakor pa ne toliko, da bi bilo lahko zadovoljni. Preskrba prebivalstva s kmetijskimi proizvodi, je še vedno eden od glavnih problemov, ki se ga bomo morali letos lotiti bolj skrbno kot doslej. Skrb se pravzaprav odraža že v občinskih in okrajnih družbenih načrtih, saj kanijo okraji in občine porabiti kakšnih 15 milijard dinarjev prav zato, da bi se povečala proizvodnja in obenem tudi preskrba mest s kmetijskimi pridelki. Vendar so te številke precej velike in vse kaže, da toliko denarja ne bo na razpolago že letos. Zato bo treba toliko skrbneje gospodariti s sredstvi, ki jih bomo vendarle zbrali in dobili na natečajih za investicije.

Odločilno leto 1960

(Nadaljevanje s 1. strani)
in storilnosti, oboje pa je v mnogem odvisno od tega, koliko časa prebije delavec v enem proizvodnem procesu. Splošno družbenim dejavnostim: šolstvu, zdravstvu, družbenemu standardu in komunalnim dejavnostim smo lani posvečali premalo pozornosti. V občinskih proračunih ostajajo za te namene sorazmerno majhni zneski, zato moramo

izobrazbo delavca na delovnem mestu, ki je tudi najcenejša. Boljša organizacija dela in nagrajevanje po učinku sta naslednji dve sredstvi, ki spodbujata k višji storilnosti. Delovna storilnost se bo povečala letos skupno v vseh panogah za 11 odstotkov, v industriji za 12 odstotkov, v kmetijstvu za 27 odstotkov, in v gradbeništvu pa za 13 odstotkov. Lani smo plačali po učin-

ja. Zato moramo ustvariti najprej materialno osnovo, šele nato bomo lahko v širšem obsegu načeli vprašanja družbenega standarda. Zato moramo sredstva na teh področjih uporabljati čim bolj pametno in varčno, ostala sredstva pa kar najbolj usmerjati v širjenje materialne osnove, to pomeni v industrijo in kmetijstvo.

Vlagajmo tja, kjer se bo najhitreje vrnilo!

Le z vsklajenim in discipliniranim povezovanjem sredstev podjetij, kmetijskih združenj, občin in okraja bomo lahko uresničili naloge v investicijski politiki. Več kot 6 milijard dinarjev, ali za 45 odstotkov več kot lani, bomo investirali letos v gospodarstvo in družbeni standard.

Ker moramo kar najbolj izkoristiti vsa razpoložljiva sredstva v okraju, bo letos prišlo še posebno do izraza združevanje sredstev, s katerim smo pričeli že lani. Združevali bomo na tri načine: v okviru občinskih investicijskih skladov, v obliki skupnega vlaganja sorodnih podjetij in v okviru okrajnega investicijskega sklada. Združevanje sredstev se lahko kaj hitro izpremeni v birokratsko akcijo. Le če bomo delavskim svetom jasno povedali, za kaj bomo združena sredstva uporabljali, bodo razumeli, da ne smo tu šele pričeli in da nas čaka še vrsta nalog.

interese, ampak tudi za interes njihovega podjetja in zato bodo v akciji zavestno sodelovali. Občinski zbori proizvajalcev so odgovorni za pravilno razporejanje združenih sredstev. Zato bomo morali o tem razpravljati mnogo več kot lani.

Odborniki OLO so na seji sprejeli družbeni plan. S tem je družbeni plan postal zakon v mehan našega okraja. Plan postavlja pred delavske svete, podjetja, kmetijske zadruge, vse kolektive in občine velike naloge. Vsi prebivalci in proizvajalci se bodo z družbenim planom seznanili na zborih volivcev in s pomočjo družbenih organizacij na raznih sestankih. To je prav, saj mora družbeni plan poznati vsak prebivalec, ker nalaga vsakemu izmed nas velike obveznosti. Od tega, kako ga bomo izpolnili, je odvisen naš jutrišnji dan. M. J.

Leta 1970: naša prva atomska centrala

O izredno velikem napredku domače znanosti govori razveseljev podatek z zadnje seje zvezne komisije za jedrsko energijo, na kateri so med drugim obdelali načrt 5-letnega plana znanstveno raziskovalnega dela in razvoja jedrske energije. Na področju jedr-

Pri nakupu šolskih potrebščin pazite na naš zaščitni znak

ker le ta vam jamči prvovrstno kvaliteto!

»MEPA«,
GRAFICNA INDUSTRIJA
MARIBOR

■ Z IZOTOPNI IZ REAKTORJA V VINCI bodo znanstveni sodelavci inštituta za uporabo jedrske energije v kmetijstvu, gozdarstvu in veterinarstvu kmalu začeli delati poskuse. Z uporabo radioaktivnega fosforja, železa, joda, kobalta, ogljika in kratkotrajnih izotopov bomo z manjšimi sredstvi in manj dela dosegli večje donose. Načrt za uporabo izotopov v kmetijstvu za naslednjih nekaj let je že sestavljen.

■ APARAT ZA GRETEJE VODE »Termoflex« je proizvod samoborskega »Elektrona«. Ta tovarna, ki bo po letošnjem proizvodnem planu močno povečala proizvodnjo, bo dala na trg tudi okoli 100.000 električnih lončev, 30.000 kikalnikov, 12.000 sesalcev za prah in nad 14.000 bojljev.

skih elektrarn predvideva naš čezrazredni napredek z jedrske energetske naprave, naše prve domače atomske centrale. Čeprav bo nova centrala vključena v energetske sistem Jugoslavije, njen najvažnejši namen ni proizvodnja elektrike, marveč usposabljanje naših znanstvenih in tehničnih inštitutov ter industrijskih in drugih podjetij, da bodo kos vsestranskemu izkoriščanju jedrske energije. V državi imamo dovolj urana za reaktorsko gorivo: atomsko centralo bomo zgradili po domačem projektu in na področju raziskovanj naših strokovnjakov.

■ TERYLEN, TKANINO, KI JO PO PRANJU NI TREBA LIKATI, je po dolgotrajnih pripravah in poskusih le uspešno izdelati strokovnjakom tovarne »Varteks« iz Varažдина. Novi izdelek je zelo dobre kakovosti in se lahko primerja s podobnimi inozemskimi tkaninami. Terylena ne bodo prodajali v kovi, ampak le v konfekcijskih izdelkih, zato je »Varteks« že naročil iz Anglije posebne šivalne stroje.

UPRAVA ZA GOZDARSTVO
OLO NOVO MESTO

opozarja

VSE GOZDNE POSESTNIKE IN LASTNIKE GOZDOV,
da je zadnji rok za vlaganje prošenj za sečno dovoljenja za leto 1961 - 31. marec 1960

Prošnje je treba oddati ali nasloviti na področne kmetijske zadruge na predpisanih obrazcih, ki morajo biti točno in čitljivo izpolnjeni, z vsemi zahtevanimi podatki. Po navedenem roku kmetijske zadruge prošenj ne bodo več sprejemale.

NEPOKORJENI BREGOVI

PIŠE: Milan Bašković RIŠE: Mire Cetin

73. Nemci so jeli pritiskati z vseh strani. V jasnih nočeh so iz daljave prihajali odmevi pošastnega krohotanja strojne, zamolklih treskov bomb in granat. Letala so pogosteje preletavala. Nekega popoldneva se je spet pripodila velika jata težkih letal in huje kot kdajkoli prej razdejala mesto v dolini.

74. Potem pa je prišlo nenadoma. Noč je bila nemirna, jutro sumljivo tiho. Dopoldne je pričelo treskati in ropotati z vseh strani. Po cestah se je dvignil prah in zrak se je zatresel od ropota motorjev. Proti mestu so se po vseh cestah pomikale kolone temnih vozil, motociklov, tovornjakov, tankov, oklepnih voz.

75. Mohor je vse to opazoval izpred hiše. Po bregu je prisopihalo nekaj ljudi. Med njimi je spoznal učitelja iz vasi ob cesti, znanca mizarja in nekaj fantov, pravzaprav še otrok, saj niso imeli več kot po 16 let. »Ob cesti je nevarno, pa bežimo. Tu zgoraj bomo na varnem!« — Begunci so posedli na trato pred hišo.

76. Ko so rko počivali in se pogovarjali, je njihovo pozornost pritegnilo tlesčenje v grmovju in nerazločno polglasno govorjenje. — »Naši so!« je veselo pribil Mohor. — V tem pa so oni že stopili na plano. Zabliskale so se jeklene čelade in zelene postave so naglo krenile proti hiši.

Vse sile za napredek metliške komune

V metliški občini bodo letos povečali proizvodnjo za 30 odstotkov, narodni dohodek pa dvignil za 15 odstotkov

Občinske konference SZDL v Metliki se je v sredo, 24. februarja med številnimi delegati in gosti ter predstavniki Okrajnega odbora SZDL Novo mesto udeležil tudi podpredsednik Izvršnega sveta LRS in ljudski poslanec tovariš dr. Jože Vilfan.

Konferenca je ugotovila, da Socialistična zveza vedno bolj prehaja iz organizacijskih oblik dela na reševanje vseh gospodarskih in družbeno-političnih vprašanj komune. Tudi organizacijsko se je v zadnjem času močno okrepila, saj odstotek članstva čedalje bolj narašča. Tako so zabeležili 1. februarja letos že 2.064 članov SZDL ali 46% vseh volivcev, medtem ko je bilo ob koncu minulega leta vključenih v organizacijo le 35% volivcev. Na konferenci so precej razpravljali še o kmetijstvu, gospodarskem načrtu za tekoče leto, komunalni dejavnosti, o šolstvu in drugem.

Spet večerne mladinske politične šole

Večerne mladinske politične šole so ena izmed najboljših oblik, ki jih uvajamo pri izobraževanju mladine. Lanska praksa je pokazala, da so večerne mladinske šole dobro odigrale svojo vlogo. Pred kratkim je spet pričela delovati večerna šola v Novem mestu, ki jo obiskuje okoli 40 slušateljev. Do sedaj so imeli že več predavanj; prvi dve je imel tov. Zivko Zobec »O razvoju religije«. Slušatelji bodo poslušali ciklus predavanj z vseh področij.

Letos predvidevajo povečanje proizvodnje za 30 odstotkov, narodnega dohodka pa za 15 odstotkov. Skupni bruto proizvod se bo tako povečal za okoli 600 milijonov dinarjev. Tako močan porast bo terjal od vseh občanov kar največ prizadevanj. Napredek nameravajo doseči predvsem na račun izboljšanja in razširitve že obstoječih zmogljivosti v gospodarskih organizacijah. Vsekakor bo pomembna preselitev tovarne »BETI« v boljše delovne prostore, nabava in izpopolnitev strojne opreme lesno predelovalnega obrata na Suhojru, ustanovitev novega invalidskega podjetja, dokončna izgradnja tovarne česane volne v Metliki in podobno.

V kmetijstvu pripravljajo programe za obnovo 25 ha vinogradov in idejne projekte za obnovo nadaljnjih 100 ha vinogradov. Kmetijsko posestvo nadaljuje začete melioracije in ureditev pitališča v Mestnem logu, nadaljujejo preoraevanje stelnikov na Krasincu itd. V zvezi s tem se pojavljajo številni komunalni problemi kot vodovodi, ceste, stanovanja, obrtne delavnice, obrati družbene prehrane in podobno. Pri vsem tem močno računajo na sodelovanje prebivalcev s samopriskevki ali s prostovoljnimi delom.

V razpravi je sodeloval tudi podpredsednik Izvršnega sveta LRS in ljudski poslanec dr. Jože Vilfan. Poudaril je izredne uspehe, ki jih je naša država minulo leto dosegla predvsem v gospodarstvu in rastoči ugled Jugoslavije v svetu. Zatem se je delj časa pomudil na problemih metliške občine. Za pozitivno je ocenil prizadevanje občine, da se v svojem načrtu gospodarskega razvoja opira predvsem na lastne sile in pohvallil podrobno izdelani načrt razvoja industrije in obrti. Pri tem je omenil, da bi kazalo prav tako podrobno načrt izdelati tudi za razvoj kmetijstva, ki je glavna gospodarska panoga metliške občine.

Ko je govoril o našem komunalnem sistemu, je tovariš Vilfan podčrtal vlogo krajevnih odborov in stanovanjskih skupnosti, dotaknil se je tudi svetov pri občinskem ljudskem odboru. Čuti se namreč, da večina krajevnih odborov še ni našla prave vsebine dela. Zato bo moral občinski odbor SZDL v prihodnje krajevnim odborom posvetiti kar največ pozornosti. Poskrbeti bo pa treba tudi za tesno sodelovanje z vsemi političnimi organizacijami na vasi.

Pri vseh naporih za splošen napredek komune pa se moramo zavedati, da je na prvem mestu skrb za človeka, je zaključil tovariš Vilfan.

Ob koncu konference so izvolili nov 29-članski občinski odbor SZDL in 3 članski nadzorni odbor. Na V. kongresu SZDL Jugoslavije bo metliško občino zastopal mizarški pomočnik Ivan Skof iz Dragomilje vasi.

Skupina delegatov sevniške konference

Socialistična zveza kaže pot iz zaostalosti

Rezerve za dvig suhokranjskega gospodarstva so predvsem v kmetijstvu, ki čaka na pridne in napredne roke — Vsestranski napredek Suhe krajine je izvedljiv na čelu, terja pa večjo priz. devnost prebivalcev samih

Zadnje nedeljo v februarju je tudi občinski odbor SZDL Žužemberk dal obratun dosežanega dela in vloge SZDL v Suhi krajini. Hkrati so na občinski konferenci začrtali smernice bodočemu delu. Konferenci so mimo delegatov in članov občinskega odbora SZDL prisostvovali tudi član Glavnega odbora SZDL Slovenije tovariš Vasja Klanjšek, sekretar okrajnega odbora SZDL Novo mesto Roman Ogrin in predsednik komisije za družbeno upravljanje pri okrajnem odboru SZDL Ludvik Golob.

Poročilo je poudarilo, da se je vloga SZDL v Suhi krajini močno povečala, kar kažejo številke in je potrdila razprava. Tako poročilo kot razprava sta poudarjala hitrejši gospodarski napredek v občini z lastnimi silami in s polnim izkoriščanjem rezerv, ki jih tudi v Suhi krajini ne manjka.

Nad 85 odstotkov prebivalcev v občini se preživlja s kmetijstvom. Toda kmetijstvo daje zelo malo, mnogo manj, kot bi lahko. Suhokranjska zemlja je ponekod kamnita, prav povsod pa dobesedno lačna gnojil in potrebna prizadevanja obdelave. Sprko tega ni čudno, da je hektarski donos tako pifel. Pogodbeno sodelovanje med drugimi in kmetovalci je dosedaj dalo odlične uspehe, vendar se ne najde pravega odmeva med kmetovalci, saj je bil jesenski načrt dosežen le s 60 odstotki.

Prav gotovo tudi kmetijske zadruge do sedaj niso storile dovolj za hitrejši napredek kmetijstva. Preveč se posvečajo samo odkupom in prodaji in premalo proizvodnji. Res pa je tudi, da jim primanjkuje strokovnega kadra, kot je res, da je bilo do sedaj premalo storjenega, da bi imeli več kmetijskih strokovnjakov. Na konferenci so povedali, da je v občini nad 700 hektarov zemlje splošnega ljudskega premoženja, ki ga izkoriščajo zasebni najemniki, štiri kmetijske zadruge pa izkoriščajo le 30 hektarov zemlje! To in pa dejstvo, da je hlev na Dvoru napolnil z mlado živino Poslovna zveza in ne kmetijske zadruge, otkazuje, kako majhna je bila dosedaj vloga kmetijskih za-

drug v sodobni kmetijski proizvodnji.

Največ velja lastna prizadevnost in volja za napredkom

Nadalje so na konferenci obravnavali številne komunalne probleme, od elektrifikacije posameznih vasi do gradnje vodovodov, popravila potov in podobno. Pri tem so poudarili, da je ureditve številnih načrtov in želja odvisno predvsem od lastnih prispevkov občanov. Gre za elektrifikacijo Hinj in okolice, kar terja velika sredstva. Če bodo pri tem prebivalci pokazali toliko pripravljenosti, kot so to na primer na Ajdovcu, bo želja po elektriki kmalu uresničena. Tudi prebivalci Dešeče vasi so nosili glavno breme elektrifikacije njihove vasi, na Križu pa čakajo, da jim bo skupnost napepljala elektriko. Načrt za gradnjo vodovoda v Žužemberku je pripravljen. Občina bo dala sredstva za nakup materiala in plačilo strokovne delovne sile. Sedaj je samo od ljudi in njihovega prispevka v delu ali denarju odvisno, kdaj bo vodovod zgrajen.

Tudi na možnosti povečanja dohodka od turizma je opozorila občinska konferenca SZDL. V ta namen bodo letos pričeli graditi kopalnice, za kar je obljubila pomoč zlasti mladina, uredili bodo kamping prostor, v gostišču pa deset tujskih sob z 20 ležišči. Med investicijami v gospodarstvu nameravajo letos predvsem pognati obrat Industrije elektro zvez, pričel

77. V prvi vrsti: predsednik okrajnega odbora SZDL Franc Pirković-Cort, dr. Jože Rus in sekretar Glavnega odbora SZDL Slovenije France Kimovec-Ziga

Podpredsednik Izvršnega sveta Ljudske skupščine LRS tovariš dr. Jože Vilfan na občinski konferenci SZDL v Metliki

Vsem gospodarskim akcijam tudi politično obeležje

V občini Trebnje bodo vse organizacije SZDL tekmovale na čast V. kongresa, razširjeno delo Socialistične zveze in vseh drugih organizacij pa bo zaključeno 29. novembra 1960

Na sobotni občinski konferenci SZDL v Trebnjem — med drugim so se udeležili še član Glavnega odbora SZDL Slovenije dr. Metod Mikuš in ljudska poslanca inž. Vilma Pirković ter Franc Krese-Coban —, so največ govorili o kmetijstvu, trgovini in gospodarskem razvoju trebanjske komune na sploh.

Glavna gospodarska panoga trebanjske občine je kmetijstvo, ki daje 86,7 odstotka družbenega bruto proizvoda. Če upoštevamo, da to ustvarja 78 odstotkov vseh prebivalcev, vidimo, da je produktivnost v kmetijski proizvodnji zelo nizka. Zato je ena osnovnih nalog Socialistične zveze, združenih in vseh ostalih organizacij v občini, da upro vse sile za uveljavitev agrotehnik v kmetijstvu, kajti le z modernjšo proizvodnjo bo mogoče povečati hektarske donose in narodni dohodek občine, ki znaša zdaj le 71.400 dinarjev na prebivalca.

Pri tem pa ne smemo pozabiti na tehnične in kadrovske sposobnosti združenih organizacij. Teža se združne organizacije tudi zavedajo, saj so minulo leto skupno s kmetijsko šolo na Mali Loki nabavile 15 novih traktorjev s priključki, začele so urejevati pitališča za mlado živino, ustanovljati ekonomije pri kmetijskih združenjih in podobno. Pa tudi za kadrovske okrepitve združenj so že poskrbeli. Da bi vsaj nekoliko omlili kadrovske vprašanje, stipendirajo več fantov na srednji kmetijski šoli na Grmu. Nekaj jih nameravajo poslati še na kmetijsko šolo na Malo Loko.

Letošnji družbeni načrt predvideva povečanje kmetijske proizvodnje za nadaljnjih 17,8 odstotka. Da bo to uresničeno, bodo morali združni sveti in upravniki odborov kmetijskih združenj bolj kot

doslej sodelovati z vsakimi odbori Socialistične zveze, ki lahko največ pripomorejo pri uresnitvi načrtov pogodbeno proizvedne in proizvodnje in propagiranja sodobnejših metod dela. Kmetijske zadruge pa se morajo zavedati, da so predvsem organizator napredne kmetijske proizvodnje, nato pa trgovina.

Povzrok je še mnogo neizkoriščenih rezerv

Za nadaljnje razvijanje proizvodnih sil v občini bo treba izkoristiti tudi vse neizkoriščene rezerve v obrti, industriji, obrti, trgovini in drugje. Prav tako bo treba ustanoviti nekaj novih obrtnih delavnic, predvsem uslužbenih in dvigniti trgovino iz zaostalosti, da bo ostalo kar največ denarnih sredstev v mehanizirani občini. Znano je namreč, da zaradi neurejene in slabo razvite trgovine mnogi nabavljajo potrebniške dobrine v trgovinah v Sevnici, Ljubljani in drugje.

Tudi o družbenem upravljanju je bilo na konferenci precej govorjeno. Upravljanje komune sodeluje nad 700 volivcev. Družbeno upravljanje se vedno bolj urjuje, vendar pa sveti pri občinskem ljudskem odboru še niso odigrali svoje vloge. Morali bi stalno spremljati delo občinskega ljudskega odbora in mu pomagati pri uresnitvi njegovih nalog. Tu se nekateri sveti še niso povsem vsajgavili. Opažamo namreč, da so sveti vse redkeje sestajajo. Zato se bo treba s predsedniki svetov resno pogovoriti in poskrbeti, da se v prihodnje njihovo delo izboljša.

Podobno je tudi s krajevnimi odbori. Le-ti dobivajo iz leta v leto vse večje naloge. Od 23 krajevnih odborov v občini je zelo malo delavnih. V glavnem se ukvarjajo z drobnimi komunalnimi vprašanji kot so popravila potov, cest in podobno. To pa ni dovolj. Krajevni odbori bi morali voditi celotno politiko na svojem območju. Pogosteje bi morali razpravljati o zadevah, ki niso samo stvar njihovega kraja, temveč celotne komune, in dajati občinskemu ljudskemu odboru predloge in mnenja za ureditev različnih vprašanj. Zlasti pa morajo krajevnih odborov svoje delo vskladiti in se pri tem bolj kot doslej opirati na družbene organizacije, predvsem na Socialistično zvezo. — Skratka vse družbene in politične organizacije se morajo neposredno vključevati v celotno gospodarsko in politično dejavnost kraja ter nositi odgovornost za njegov vsestranski napredek.

Tekmovanje vseh organizacij bo zajelo tudi komunalne in druge probleme

Konferenca je dalje ugotovila, da je porast članstva vse prepričan, saj je v 20 osnovnih organizacijah vključeno le 4894 prebivalcev ali 26 odstotkov vseh volivcev. Zato so sklenili vključevanju novih članov v Socialistično zvezo v prihodnje posvetiti kar največ pozornosti. Med drugim so razpisali tudi tekmovanje med osnovnimi organizacijami počasnemu ljudskemu odboru predloga in mnenja za ureditev različnih vprašanj. Zlasti pa morajo krajevnih odborov svoje delo vskladiti in se pri tem bolj kot doslej opirati na družbene organizacije, predvsem na Socialistično zvezo. — Skratka vse družbene in politične organizacije se morajo neposredno vključevati v celotno gospodarsko in politično dejavnost kraja ter nositi odgovornost za njegov vsestranski napredek.

bodo z gradnjo kovačnice na Dvoru — letos pa prav zares ter uredili kovinarski obrat v Žužemberku.

Če se bodo v Suhi krajini tako pridružili SZDL in njenem prizadevanju za hitrejši splošni napredek, kot so pokazali zanimanje za plemenito delo na občnih zbilih osnovnih organizacij ter v vključevanju v vrste članov SZDL v preteklih tednih, bodo lahko poslej mnogo hitreje in vsestransko napredovali.

Na konferenci so izvolili nov občinski odbor SZDL in nadzorni odbor, na petem kongresu SZDL Jugoslavije bo pa zastopal člani SZDL žužemberške občine sekretar okrajnega odbora SZDL Novo mesto Roman Ogrin.

● Število žensk, ki so zaposlene v javnih službah in v našem gospodarstvu, se je od leta 1952 dalje podvojilo. Ženske so tudi čedalje bolj aktivne v družbenem upravljanju. V delavskih svetih, upravnih odborih podjetij in v drugih samoupravnih organih jih je prav tako dvakrat več kot leta 1952.

● V šolskih odborih je bilo lani v naši državi približno 17.500 žensk.

Gostje in delegati občinske konference Socialistične zveze Videm-Kriško, ki je bila predzadnja nedeljo. V prvi vrsti: predsednik okrajnega odbora SZDL Franc Pirković-Cort, dr. Jože Rus in sekretar Glavnega odbora SZDL Slovenije France Kimovec-Ziga

Za zmago preproste resnice

V soboto 27. februarja so se zbrali v dvorani okrajnega Zavoda za izobraževanje odraslih v Novem mestu vsi odgovorni oz. glavni uredniki pokrajinskih glasil Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije z nekaterimi svojimi sodelavci. V okviru sekcije za lokalni (pokrajinski) tisk Društva novinarjev Slovenije so obnovili medsebojne stike, pregledali doslej prehojeno pot, uspehe, napredek in tekoče naloge tega dela socialističnega tiska. Tehten prispevek sta dala posvetovanju predsednik Društva novinarjev Slovenije in član CK ZKS tov. Ivo Tavčar ter predsednik Okr. odbora SZDL Franc Pirkovič-Cort, medtem ko je Urad za informacije pri izvršnem svetu LS LRS zastopal tov. Saje. O stanju in problemih lokalnega tiska v Sloveniji je poročal tov. Rastko Bradarica, glavni urednik Slovenskega Jadrana iz Kopra. Na posvetovanju so ugotovili, da je pokrajinski politični tisk v LRS pomemben činitelj in vidna trikotna socialističnega razvoja, vzgojitelj socialistične zavesti, glasilo napredka in mobilizator celotne družbene dejavnosti na svojem področju. Prav v tem poslanstvu, ki dopolnjuje ves ostali socialistični tisk, je tudi glavno težišče nadaljnjih nalog in dela okrajnih glasil Socialistične zveze.

Plodna izmenjava dosežanih delovnih izkušenj, ki sta jo toplotno pozdravila tako tov. Tavčar kot tov. Pirkovič, je izluščila več dobrih sklepov, ki bodo Društvo novinarjev Slovenije, njegovi sekciji za lokalni tisk in Komisiji za tisk pri Glavnem odboru SZDL Slovenije lahko izhodišče za pomoč, ki jo tisk te vrste nujno potrebuje. Na posvetu so tudi ugotovili, da še daleč niso izkoriščene vse možnosti, ki jih za mobilizacijo vseh socialističnih sil doletenega področja lahko nudi in daje lokalni tisk okrajnih odborov SZDL. Navzlic dejstvu, da se časnikarji pokrajinskega tiska dobro

zavedajo velike odgovornosti in nalog, ki so jim zaupane (pa tudi različnih pomanjkljivosti, ki jih dostikrat pogojujejo silno slabi materialni in drugi pogoji za obstoj tiska te vrste), bi večja pomoč političnih in družbenih organizacij lahko hitro in učinkovito še močno izboljšala kakovost okrajnih listov. Ni še namreč posej prodrla spoznanje, da bi prav tisk te vrste lahko opravljal veliko več uslug naši skupnosti, če bi mu vsi odgovorni činitelji pri tem pomagali! Se vedno različni predstavniki organov ljudske oblasti, organizacij, kolektivov in drugi raje govorijo o važnih vprašanih okremu krogu poslušalcev, kakor da bi napisali članek za domači časnik in seznanili s svojim stališčem, predlogi in z nalogami desetisočglove množice bralcev domačega okrajnega tednika. Časnik govori desetico, med katerimi je mnogo taktih, ki nikoli ne pridejo na sestanek ali predavanje. Take, pisane pomoči, je bilo doslej premalo.

Naj bi zato misel, da je zlasti domači časnik, glasilo SZDL, tribuna vseh političnih, gospodarskih, kulturnih in ostalih činiteljev, prodrla globlje v zavest vseh naših delovnih ljudi!

Udeleženci konference so pozdravili tudi dosežani razvoj Dolenjskega lista in njegov napredek ter čestitali domačemu časnikarskemu kolektivu ob desetletnici našega tednika. Nato so si z velikim zanimanjem ogledali protore, obratovanje in načrte Tovarne zdravih KRKA v Novem mestu, Tovarne celuloze in papirja DJURO SALAJ v Vidmu-Krškem, Gorjupovo galerijo v kostanjevski osnovni šoli in Kartuzijo Pleterje; vsem, ki so jim v navedenih krajih ljubezljivo postregli s podatki in propagandnim gradivom, se s tem javno zahvaljujejo. Z družabnim večerom v hotelu Grad Otočec je bilo koristno srečanje zaključeno, prihodnji delovni sestanek pa bo v Murski Soboti.

Učilnica na železniški postaji

V zgodnjih popoldanskih urah sem srečal v bližini gradilišča novega hotela skupino znanih obrazov.

«Kam ste se namenili?» sem pobaral trojico — Frančko, Marijo in Lojza.

«V šolo gremo!» se odrežejo skoraj enoglasno.

Ker so vsi trije člani enega črnomaljskih kolektivov in sem se spomnil, da res obiskujejo nek tečaj, sem jih zaustavil:

«V napačno smer ste namenjeni, saj sta poslopji gimnazije in osemletke že za vami! Obisk one šole pod mostom vam pa v teh mrzlih zimskih dneh ne priporočam, — in tudi, teren za špricanje je v tem času jako neprimeren.»

«Zmotili ste se. Kar pospremite nas, pa boste videli našo šolo,» me povabili.

Odzval sem se vabilu in usmerili smo korake proti železniški postaji Črnomelj. Spetoma so mi pojasnili, da obiskujejo knjigovodski tečaj, ki poteka v postajnem poslopju — v čakalnici. Pri organiziranju tečajev se je namreč črnomaljski pododbor društva knjigovodij našel pred skoraj neresljivo nalogo, kje dobiti primeren prostor. V popoldanskih urah so vse učilnice v gimnaziji kakor tudi osemletki zasedene in prav tako ni na razpolago nobenega večjega prostora, ki bi bil vsako popoldne prost. Preostala jim je še ena možnost. Vseled tovaršarske razumevanja šefa črnomaljske železniške postaje je bilo dokaj hitro doseženo soglasje, da se postaja bivša čakalnica I. razreda — učilnica. Prostor je sicer nekoliko tesen in za pouk manj primeren, vendar še vedno zadovoljiv. In sedaj je ta provizorična

učilnica zasedena prav vse delavničke od 15. do 19. ure.

V okviru društva knjigovodij v Novem mestu deluje tudi pododbor v Črnomlju, ki je pri svojem delu zelo agilen. Življenje društva se odvíja po programu, sprejetem na ustanovnem občnem zboru. Danes združuje že 73 članov. Pododbor se je odzval pozivu občinskega zbora proizvajalcev ter je z namenom, da dviga strokovnost ter s tem izboljša vodenje knjigovodskih poslov po belokranjskih gospodarskih organizacijah in ustanovah, organiziral dva knjigovodska tečaja: začetniškega in nadaljevalnega. Ker se je v začetniški tečaj prijavilo 77 oseb, je bilo potrebno tečajnike razdeliti v dve skupini. Značilno je, da niso vsi tečajniki zaposleni oziroma ne predstavljajo knjigovodski nosil njihov osnovni poklic. Za ona pa, ki so že zaposleni v tem poklicu, je po sklepu zbora proizvajalcev obvezno obiskovanje enega izmed obeh tečajev. V nadaljevalni tečaj je prijavljenih 30 oseb. Oba tečaja sta dvakrat na teden po štiri ure. Z njima so pričeli v začetku decembra, zaključili pa konec februarja. V začetku marca so že na programu zaključni izpiti.

Poudariti je potrebno, da skoraj vsi prijavljeni redno obiskujejo tečaje, čeprav se nekateri vozijo z vlakom iz Semiča in Gradaca.

Pri organizaciji tečajev mora seveda pododbor premagovati začetne težave tudi glede predavateljskega kadra. Posamezne predmete predavajo domači strokovnjaki Branko Grošel in Matija Držaj, ki sta šefa

gospodarsko-računskih sektorjev v tovarni «BELT» oziroma Rudniku Kanjarica, direktor podružnice Komunalne banke Franc Cimerman ter knjigovodkinja Kmetič z zadruge Milka Ketičeva. Seveda jih to delo močno obremenjuje, ker so polno zaposleni že v podjetjih samih. Za nekatero predmete je pododbor zaprosil tudi predavateljski kader iz centralnega društva v Novem mestu. Tečaje finansira pododbor društva sam, podjetja pa prispevajo za vsakega svojega tečajnika po 1.000 din za en tečaj, kar je seveda premalo za kritje vseh stroškov.

Operativni odbor društva organizira tudi vsak prvi ponedeljek v mesecu redne sestanke vseh svojih članov, ki so v dopoldanskem času in je po sklepu občinskega zbora proizvajalcev za vse gospodarske organizacije udeležba obvezna. Namen teh sestankov je, da ves kader pregleda in obdela najnovejše predpise, ki veljajo za knjigovodstvo in sploh finančne posle, tolmačijo vsebino okrožnic Narodne banke ter različna navodila v zvezi s spremembami v poslovanju in končno obravnavajo ter rešujejo konkretna vprašanja, ki se sproti pojavljajo pri delu v posameznih gospodarskih organizacijah in ustanovah. Sestanke vodijo že omenjeni strokovnjaki.

Delo črnomaljskega pododbora društva knjigovodij je torej res vzorno in zelo pomembno za uspešni razvoj belokranjskega gospodarstva. Seglo je v izobraževanje odraslih, doseglo lepe uspehe in splošno zadovoljstvo vseh, ki imajo od tega neposredno ali posredno korist.

Inž. Branko Peternej

Semester je končan

Nekaj misli o šolanju na Srednji kmetijski šoli na Grmu

Ob koncu 1. semestra na Srednji kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu naj javnost izve, kako poteka delo na tej šoli.

Predavatelji so v tem semestru preizkušali znanje učencev bodisi v obliki pismenih nalog, bodisi iz izpraševanja. Bilo je potrebno vedeti, kako učenci dojemajo snov. V januarju so delali izpit iz fizike, meteorologije, sadjarstva in vinogradništva. Rezultati so bili zelo dobri, saj je znašala srednja ocena 3,6%. Strokovna komisija je bila zadovoljna z odgovori učencev, posebno glede sadjarstva, saj so nekateri učenci prinesli s seboj še dokaj znanja o sodobnem sadjarstvu in dragoceno prakso, medtem ko so teoretično snov malo težje dojemali.

Učenci so se od vsega začetka šole temeljito spoprijeli

s študijem vseh predmetov, posebno pa s tistimi, ki so bili določeni za izpit v 1. semestru. Prva preizkušnja je končana, ob zaključku 2. semestra bo treba polagati izpit iz nadaljnjih sedmih predmetov. Zato so se že sedaj lotili učenja. Delo je razdeljeno tako, da se uče posamič, nato v debatnih večerih obdelajo snov. Ta oblika je najbolj uspešna.

Pot do naziva tehnik ni lahka, saj morajo v dveh letih končati po učnem načrtu vso predpisano snov. Po 10 do 12 ur morajo učenci poslušati predavanja, oziroma sedeti ob knjigah, kdor ima primerno predizobrazbo, mu je lažje; težko je onemu, ki se bori z

osnovnimi problemi računstva, kemije biologije in slovenščine. Na šoli smo uvedli krožke, kjer boljši učenci pomagajo slabšim. Brez izjeme pa imajo vsi učenci trdno voljo in veliko mero prizadevanosti za učenje. Vsak prosi čas izkoristijo za poglobitev in utrjevanje. Pred izpiti so se celo skrivaj pozno v noč učili ob skromni baterijski razsvetljavi. Včasih ni časa niti za kulturno izživljanje, čeprav imajo pevski zbor, dramski in šahovski krožek. V lepo opremljeni učni sobi sedi zamisljeno vsak pri svoji knjigi ali pa brska po predalu iščoč skripta. Da, ta preklicana skripta. Ker ta ne prihajajo pravočasno, morajo predavatelji podati snov temeljiteje, da si vsaj neka snovi učenci zapomnijo in zapišejo. Zopet je lažje tistim, ki imajo dobro podlago.

Jože Perko

Odgovorno zaupanje

Zapisek ob seminarjih za poglobitev dela v šolskih odborih

O pravicah in dolžnostih ter o delu šolskih odborov je bilo že veliko napisanega, mnogo smo o tem že razpravljali na raznih sejah in konferencah, upravičeni in ravnatelji šol so v dnevnem redu sejal delo in široko problematiko šolstva, razni forumi pa so nalagali šolskim odborom večjih prav težke naloge, pa tudi kritike je bilo obilo o njihovi dejavnosti. Le konkretne pomoči je bilo vse premalo.

Razen brošur in referatov o novi šoli smo dobili v Zakonem o osnovni šoli za Ljudsko republiko Slovenije osnovne smernice. Zakon pa čaka še na vrsto pravilnikov, odlokok in uredb in je spričo širokih nalog še vedno treba marsikaj razložit, izmenjati mnenja in izkušnje.

Okrajni zavod za izobraževanje odraslih v Novem mestu je z občinskimi ljudskimi in delavskimi univerzami organiziral v dnevi 25. in 26.

Pevci jemljejo slovo

Videmsko-krški oktet «Kremen» je od leta 1950 do 1955 dosegel svoje največje uspehe in sta ga večkrat posnela Radio Ljubljana in Zagreb. Zdaj je v zatonu. Od starih osmih pevcev jih je ostalo le pet. Ostali trije se večkrat menjajo in so tako v petih letih en glas že 14 krat zamenjali.

V zadnjem času je oktet nastopil na Prešernovi proslavi in za lanski dan republike. Vendar z doseženim uspehom niso bili zadovoljni. Pravijo tudi, da letos ne bodo več kaj posebno nastopali, pač pa se bodo bolj pripravili za naslednjo sezono. Člani okteta so že starejši možje in iščejo mlajše člane, ker so sami, kakor pravijo, že «odpeli». Upamo pa, da nas bodo z ubranim petjem še večkrat razveselili ter pred svojimi slovesom od petja vzgojili dobre naslednike.

Kaj hodijo učenci v kino?

Kino Videm—Kriško levit breg je bil ob koncu lanskega decembra razpisal v četrtim in petem razredu osnovne šole tekmovalno za najboljšo sestavko «Kaj hodim rad v kino?». V vsakem razredu so razdelili štiri najboljšim prazen nagrade (knjižice zvezke radice, svinčnice) in 20 tolažilnih (po eno vstopnico za matinejo, po dve vstopnici za matinejo, po dve vstopnici za matinejo). V nagodi so učenci povedali, da obiskujejo kino predvsem zato, da se bosa nauče, da vidijo novosti in da si pridobijo nekaj

zakon. Med vsemi prizadeti organizacijami naj bi se pred volitvami izvršile temeljite organizacijske priprave s proučevanjem šolskih vprašanj in razglabljanjem o načelih šolske reforme. Posebno bi morale biti takrat aktivne organizacije SZDL.

Ker je delo v šolskih odborih zelo odgovorno (saj je tudi od tega odvisno, kako se bo učeca se mladina po osemletnem šolanju uveljavila v življenju, v nadaljnjem šolanju, v službah in najrazličnejšem upravljanju), se kaže potreba, da bi člani šolskih odborov v družbenem življenju ne bili zadolženi s preveč funkcijami. To opozorilo naj bi upoštevali vsi odbori in tudi volivci sami. Marsikje je bilo doslej drugače in reševali so le materialna vprašanja šol, kvečjemu so se ukvarjali še s šolskim obiskom in z mlačnimi kuhinjami. Časa za pogostejše seje in poglobitev dela ni bilo.

Udeleženci seminarja v Smetlu pri Novem mestu so ugotovili, da so si premalo pomagali z občasnimi in stalnimi komisijami, ki bi lahko vodile z usmerjanjem v poklicne študijske politike, reševale socialna in zdravstvena vprašanja, skrbele za pestrost in kvaliteto svobodnih dejavnosti učencev in dijakov ter pridobile najrazličnejše strokovnjake mimo prosvetnih delavcev za vodenje krožkov.

Na roditelskih sestankih ni nastopali kolektivno in niso reševali konkretnih vprašanj domače in šolske vzgoje ter izobrazbe v skladu z načeli reformiranega šolstva. Temeljito so se pogovorili o zakonskih določilih glede ocenjevanja in sklenili, da bodo učitelji seznanili z njimi tudi starše in jih opozorili na resno upoštevanje teh tako važnih novosti v osnovnem šolstvu.

Z zanimanjem so govorili tudi o novih učnih programih, ki jih bodo sestavili z njihovim sodelovanjem občinski sveti za šolstvo.

Razgovor se je živahno razpletel prav tako o razrednih in šolskih skupnostih, ki morajo najti svoje pravo mesto in za katere so odgovorni člani šolskih odborov.

Nazočni so z referati in razpravami spoznali, kakšno naj bi bilo njihovo delo. Referenti so jim razvijali misli o družbeni vlogi osnovne šole, o značilnosti novega vzgojnega izobraževalnega programa, o mladinski samoupravi kot sestavnem delu socialistične vzgoje, o novem zakonu in o nalogah organov družbenega upravljanja v šolstvu. Lahko smo prepričani, da bo trud plačan in da bo v naših šolah začetel nov duh, poln pedagoške optimizma, ki ga izraža tudi sam zakon o šolstvu.

NADA GOSTIČ

Županičevi spomini o slikarju Ažbetu

V zadnjem zborniku za umetnostno zgodovino (letnik V/V) je belokranjski rojak DR. NIKO ŽUPANIČ napisal zanimive SPOMINE NA SLIKARJA ANTONA AŽBETA, rojenega 1862 v Dolencih pri Javorju v Poljanski dolini. Z njim se je dr. Županič spoznal v Münchenu (Monakovem) slabo leto pred slikarjevo smrtjo. Jeseni 1904 je namreč Županič doktoriral na dunajski univerzi, nato pa je odšel v Antropološki inštitut v Münchenu, kjer je takrat imel Ažbe slovečo slikarsko šolo, ki je štela včasih tudi po 80 in še več učencev.

Ob Županičevem prihodu v bavarski München se je ta seveda takoj seznanil s podnebnim Poljancem, po rasti sicer pritikivim in neobdanim človekom, ki se je iz tega domačega življenja in lastne zagrenjenosti na silo iztrgal poklicu travarskega valenca in našel pot v delavnico slikarskega mojstra Wolfa. Tu se je začela z mešanjem barv in s prvimi potepami slikarskega čopika njetova umetniška pot, ki jo je kasneje na dunajski in monakovski Akademiji utrdil, si pridobil rutino, znanje in temeljito obvladane interjerskih motivov. Kar mu je prineslo prve uspehe v tedanjem slikarskem svetu. Ta razmeroma nagli vzpon in zaupanje vase je Ažbeta spodbudilo, da je že l. 1891 — komaj devetindvajsetleten — ustanovil samostojno slikarsko šolo, sprva je za ožji krog tovarišev, ki pa se je naglo razširil. Tako je Ažbe v naslednjih letih postal odličan slikarski pedagog premoznim učencem iz najrazličnejših dežel Evrope in Amerike, predvsem pa učencem slovenske narodnosti, med katerimi se je zabilstela tudi znamenita četverica slovenskih impresionistov: Grohar, Jakopič, Jama in Sternem. Tem številnim učencem je Ažbe radodarno razdal svoje znanje, tako da mu je za lastno ustvarjanje ostajalo le malo ali nič časa. Res je bilo, da Ažbetovi neznanji ustvarjalnosti v zgodnjem desetletju v veliki meri krivilo Avstro-bohemsko življenje, kateremu je posvečeval vse preveč svojega dnevnega in nočnega časa. Prav tako pa je tudi res, da se je v svoji šoli izčrpaval, saj lahko, po besedah vodjovodskega Srba Velika Petroviča primanjajo Ažbeta Sokratu, ki je svoje znanje in modrost razdal in toliko meri, da sam ni utegnil nič ustvarjati.

Nesteto noči, prečutih ob konjaku, vinu in cigarah v umetniškem krčmi «Simplicissimus» in še bolezen v grlu so slednjič zlomile silko telesno konstrukcijo slikarja Ažbeta, ki mu je smrt, komaj tridesetletnemu, slednjež za zmerom iztrgala čopič iz rok. Z njim je legel v grob človek, ki je stal ob rojstvu naše slikarske «moderne», odšel je umetnik-bohem, čigar umetniški vplivi in tokovi so se zatekli širom po Evropi in Ameriki in katerih pomen in vrednost še do danes niso do kraja raziskane in ocenjene.

Da bi Slovincem ohranili in s svoje strani osvetlili osebnost tega zaslužnega rojaka, se je dr. Županič v visoki starosti zavrnil v življenje, ki je pred dobrim polstoletjem teklo v Münchenu in sredi katerih pomen in vrednost še do danes niso do kraja raziskane in ocenjene.

Da bi Slovincem ohranili in s svoje strani osvetlili osebnost tega zaslužnega rojaka, se je dr. Županič v visoki starosti zavrnil v življenje, ki je pred dobrim polstoletjem teklo v Münchenu in sredi katerih pomen in vrednost še do danes niso do kraja raziskane in ocenjene.

Da bi Slovincem ohranili in s svoje strani osvetlili osebnost tega zaslužnega rojaka, se je dr. Županič v visoki starosti zavrnil v življenje, ki je pred dobrim polstoletjem teklo v Münchenu in sredi katerih pomen in vrednost še do danes niso do kraja raziskane in ocenjene.

Igralci dramske skupine DFD SVOBODA Brestanica so v januarju uspešno uprizorili Marinka komedijo AD ACTA v režiji tov. Pavle Zajca. Na sliki: zaključni prizor iz tretjega dejanja. (Foto: Stane Fabjančič, Brestanica)

ZENA IN DOM ☆ SODOBNO GOSPODINJSTVO ☆ ZENA IN DOM ☆ SODOBNO GOSPODINJSTVO

Prizadevanje žena za napredno kmetijstvo

Zene združnice so se v našem kraju že močno uveljavile. To opazimo predvsem na proizvodnem sodelovanju žena s kmetijskimi združenji. Minulo leto je v rastlinski proizvodnji sodelovalo z združenji 423 žena, v živinorejski pa kar 758 žena ali skupno 1181. To je vsekakor lep uspeh če upoštevamo, da je leta 1958 sodelovalo z združenji le okoli 800 žena. Za setev italijanskih vrst pšenice je leta 1958 sklenilo pogodbe z združenji okoli 90 žena, minulo leto pa že preko 300. Zlasti je žene pritegnile uspehi italijanskih vrst pšenice v zadnjih letih, deloma pa tudi strojne usluge, ki jih opravljajo zadruge na površinah, ki so v pogodbenem sodelovanju in tako razbremenijo žene težjih fizičnih del.

Začrta ima v načrtu izgradnjo nove sušilnice za sadje in zelenjavo, združnice pa so se na pobudo upravnega odbora zavezale za proizvodnjo zelenjave, predvsem rdečega korenčka.

Morda boste našli kaj primernega tudi za vas ali vašo družino?

česna, peteršilja, zelene in pora. Zene na Mirni se ne zanimajo samo za proizvodnjo vrtnin, temveč sodelujejo v pogodbeni proizvodnji tudi v drugih kmetijskih panogah. Za korožo, krompir in travništvu so sklenile pogodbe 102 žene. Tudi vzorni ureditvi šolskega vrta na Mirni, ki naj bo učilo mladini na osemletki, so žene posvetile vso skrb. Pri vsem tem seveda žene prizadevno skrbijo tudi za izobraževanje. Skupno z okrajnim Zavodom za napredek gospodinjstva organizirajo vrsto tečajev po vaseh, preko katerih vplivajo na izboljšanje prehrane ljudi na vasi. Takih tečajev je bilo precej, med drugim so bili pred kratkim tudi v Kotu pri Mirni, v Trebnjem, v Tržišču in drugje. Obiskovala so jih predvsem mlada kmečka dekleta. Za poročene žene je bil tečaj pred kratkim tudi v Bircni vasi. Za te tečaje, na katerih se razen z gospodinjstvom seznanjajo tudi s perspektivnim razvojem kmetijstva in poslušajo razna politična predavanja, je med ženami na vasi izredno veliko zanimanja. Ponekod, kot na primer v Mirni peči, same prosijo za organizacijo takšnega tečaja. Na

njih žene hkrati teoretično pripravljajo tudi na ustanavljanje vaških skupnosti. To so seveda še skromni začetki, vendar se kaže zanimanje v Sentjerneju, v Trebnjem, na Mirni in drugje. Ne smemo prezreti še aktivnosti mladih začrtnikov, kjer je tudi precej deklet. Dobro delajo zlasti v Dragatušu, Metliki, Straži, Veliki Loki, na Biželskem in drugje. V Adlešičih, kjer nimajo pogojev za ustanovitve kmetijske gospodarske šole, so organizirali redna strokovna predavanja. Zene združnice sodelujejo tudi v akciji pionirjev in mladih združnikov, ki je v našem kraju že zelo lepo zažvela. Pri vsem tem pa bo v prihodnje treba poskrbeti, da bodo žene, ki so zelo aktivne, bolj zastopane tudi v upravnih organih kmetijskih združenj, se pravi v združenjih svetih in upravnih odborih. Pri KZ Mirna je n. pr. okoli 60 odstotkov vseh članov združenja žena, v združenju svetu, ki šteje 40 članov, pa je zastopanih le 8 žena, medtem ko je v upravnem odboru združenja le ena. Tu — in drugod — bo treba žene veliko bolj upoštevati kot doslej.

Najbolj številna udeležba žena v pogodbeni proizvodnji je na področju živinoreje, zlasti v svinjereji, saj je s kmetijskimi združenji sklenilo pogodbe za pisanje prasičev — bekonov od junija minulega leta do danes že preko 1000 žena v vseh združenjih našega okraja, posebno pa v Metliki in Črnomlju.

Se posebej je treba omeniti aktivnost žena pri kmetijskih združenjih v Metliki in na Mirni. Kakor pri večini združenj so tudi tu žene pričele organizirano delati (seminarji, predavanja, tečaj) in organizirano drobno proizvodnjo. Predvsem so se lotile mliкарstva, vrtnarstva, perutinarstva in svinjereje. Združnice v Metliki so na osnovi pogodbenega sodelovanja v svinjereji dosegle močno blagovno proizvodnjo. Od 633 raznih sklenjenih pogodb so jih nad polovico sklenile žene. Najboljše uspehe so dosegle v pisanju prasičev — bekonov. Zelo aktivne so tudi združnice pri kmetijski zdravilni Mir-

Kvalificirane kuharice v obrate družbene prehrane

Vsako delovno mesto v proizvodnji zahteva svojega »mojstra«, ki je pridobil znanje bodisi s šolo ali prakso. Le tako lahko zadovoljivo načela ekonomike — varčevanje s časom, materialom in energijo. Zmogljivost in produktivnost dela sta v ozki odvisnosti od zdrave in izdatne prehrane delovnega človeka. Kuharice, ki se zaveda, kako važen člen je v verigi proizvodnje, bo skrbelo, da bo hrana delavca kalorično in biološko pravilno sestavljena.

svojih delavcev, kar je neposredno vezano s prehrano, so pomen tečaja dobro razumeli. Tako so omogočili tečaj svojim kuharicam NOVOTEŠKI, PIONIR Novo mesto, JUGOTANIN Sevnica, IEV Semčje, Dijaški dom Šmihel, Brežice itd.

Tečajnice so si v razmeroma

kratkem času pridobile veliko teoretičnega in praktičnega znanja, kar so dokazale na izpitih od 22. do 24. februarja. Zdalj vedo, kaj organizem potrebuje za rast in razvoj, kaj mora vsebovati hrana, da nudi dovolj energije za delo in kako pripravljamo posamezna živila, da očujemo dragocene vitamine in rudniške snovi, ki uravnavajo presnovo in varujejo telo pred boleznijo. Naučile so se tudi rokovanja s sodobnimi gospodinjstvenimi pripomočki, kako naj bo urejena kuhinja, kako postrežemo pri mizi itd. Prav lepo so odgovorile na vprašanja iz slovenščine; izražanje kalorične vrednosti in cene jedilnika jim ne dela prav nobene težave.

Prepričani smo, da bodo tečajnice, ki so z izpitom pridobile naziv kvalificirane kuharice obratov družbene prehrane, ponesele znanje s seboj na delovna mesta in ga tu praktično uporabile.

Zelimo, da bi prvemu primeru sledili še drugi. Potem bomo dobili v kuharske vrste še več kvalificiranih moči, ki bodo pripravljale zdravo, okusno in izdatno hrano za našega delovnega človeka. J.Z.

Kaj pa tale obleka, bi bila po vašem okusu ali potrebna?

NASMEJTE SE SE VI

Nikar se ne prestrašite! Drugi trije niso taki kričalci!

— Če ti ne bi bil tako skop, bi tudi jaz lahko vozila otroški voziček kot vse druge matere...

ZENE O KMETIJSTVU

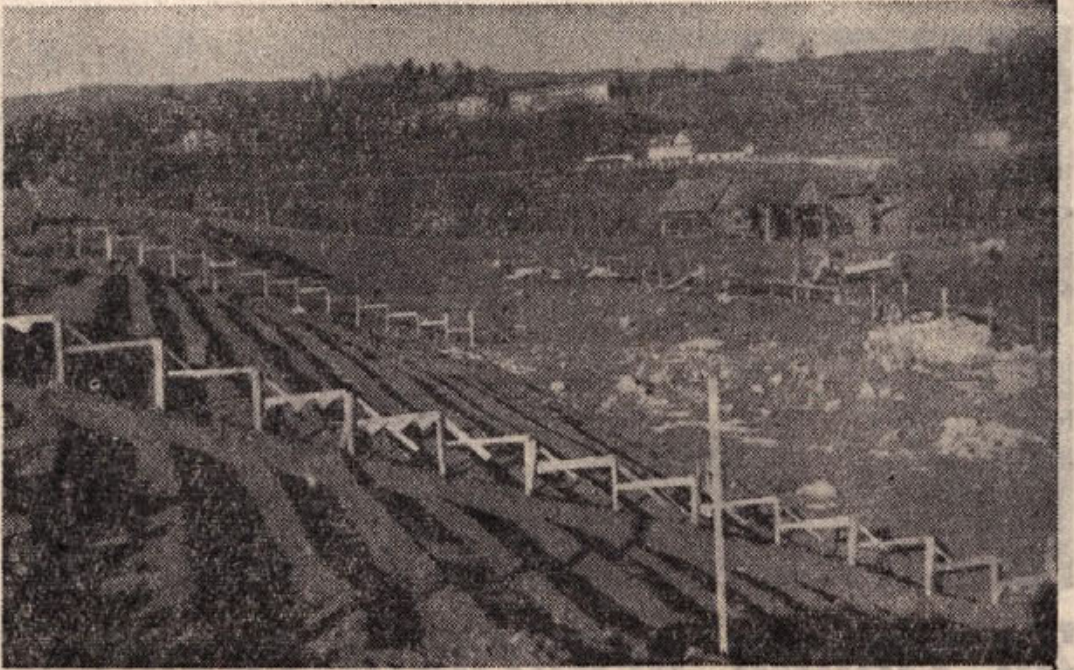
25. februarja je bil v Domu JLA v Novem mestu posvet žena združnici, ki ga je sklical občinski odbor SZDL. Udeležilo se ga je okoli 70 žena, članice združenjih svetov, združnic in kooperantk iz 11 združenj. Na posvetovanju sta predavala kmetijski referent pri občini Novo mesto Tit Dobrščak in Joža Čudovan iz OZZ. V zelo živahni razpravi sta sodelovali tudi predsednik občinskega ljudskega odbora SZDL Tone Počivina in sekretar občinskega komiteja ZK Miho Troševski. Pogovorili so se predvsem o razvoju kmetijstva v občini, o nalogi žena pri izvajanju načrtov, o razbremenitvi kmečkih žena in o njihovem vključevanju v organe družbenega upravljanja. Zene same so sprožile svojimi možem pravilnost za družne politike in kako bi vključili čim več zemlje v kooperacijo. Poudarile so še, naj bi bilo po vaseh veliko predavanj za aktivne žene pa tudi za ostale kmete.

NEGA ROK

Da roke ne bodo videti zamarnjene in da nas ne bodo bolele, ker so razpokane, hrabave in ranjene, jih negujmo vsaj vsak večer nekaj minut. Za to naredimo mazilo iz enakih delov glicerina, soka limone in kolonjske vode in vtiramo mešanico v kožo rok, ki smo jih pred tem umili z vročo vodo. Ali pa namiramo suhe roke z vazelinom, nato pa odvisni vazelin operimo z milom in vročo vodo. Po tretjem načinu skuhamo tri krompirje, jih vroče zdrobimo in jim dodamo sok pol limone in žlico glicerina. Mešanica je uporabna več dni. Hrapave roke namažemo z mešanico enega dela timoni-

nega soka, enega dela kolonjske vode in treh delov kisa. Za zelo zdelane roke, ki jih le stežka očistimo, naredimo mešanico iz 200 gr mazavega mila, 50 gr alkohola in 50 gr prečiščenega petroleja. S to koščino skratčimo roke takoj po delu v vroči vodi. Z njo odstranimo tudi zelo trdovratno umazanijo. Roke zatem namažemo z mastno kremo ali z enim od prej naštetih mazil.

● Zena-združnice je v državi čedalje več. Leta 1958 jih je bilo približno 228.000. V vrstah Rdečega križa je več kot 60% članice-žena, ki so najbolj vnete aktivistke te človekoljubne organizacije.

Zletni stadion v Novem mestu gradijo. Terasa za tribune so že pripravljene. Stadion gradi SGP Pionir Novo mesto

Temeljite priprave

Samo še štiri meseci nas ločijo od največje telesno-vzgojne prireditve v zgodovini Novega mesta in Dolenjske — VII. zleta »Bratstva in enotnosti«. Priprave so v teku, tako v Novem mestu in okraju kot v ostalih okrajih, ki se bodo zleta udeležili. Povsod marljivo delajo, da bi zlet čim bolj uspel. Od tedna do tedna je toliko novosti in zanimivosti o zletnih pripravah, da smo se odločili v našem listu odpreti posebni zletni kotiček. Danes pa le na kratko o razširjenem sestanku Tehnične komisije Zletnega odbora, ki je bil preteklo nedeljo v Novem mestu in v redni seji Zletnega odbora, ki je bila v Dolenjskih Toplicah.

pravi, tudi razpored tekmovalnih je več ali manj že dokončan. Sprememba bo sedaj v tem, da se nekatera zletna tekmovalna izvedila že v nedeljo 5. junija (v Črnomlju) finančne negotovnega tekmovalstva, v Novem mestu veliki letalski miting nadalje naslednjo nedeljo 12. junija v Novem mestu tekmovalne okrajnih šolskih ekipnih prvakov, popoldne velika veslaška regata na Krki, v Krškem tekmovalje v plavanju in waterpolu. Glavni zletni dnevi, ko bodo izvedena vsa ostala tekmovalna in zletna prireditve, pa bodo 17., 18. in 19. junija. Razen že omenjenih tekmovalni bo v Črnomlju še celotno tekmovalje v športu, na Otočcu tekmovalje s krompirni ribicah, vsa ostala tekmovalja pa bodo v Novem mestu.

Na razširjeni seji Tehnične komisije zleta, ki pripravila zletni program, so razpravljali predvsem o obsežnih posameznih zletnih tekmovaljih. Seči so razen članov Tehnične komisije prisostvovali tudi predstavniki vseh okrajev, ki so redni udeleženci zletov »Bratstva in enotnosti«. Predloge tekmovalnih pravic, razporedov tekem, datumov so natančno pregledali in obdelali, dokončan sklop o njih pa bo dal sekretariat zleta na svojem sestanku v nedeljo v Banja Luki.

SITAR ZANESLJIVO VODI

Na X. prvenstvu Novega mesta v šahu so dosegli dokončni uspehi, kar pomeni, da turnir že v celoti zaključeno fazo. Le tri kola preostajajo do zaključka turnirja, toda položaj na lestvici je še precej zamotan, tako da je težko reči, kakšen bo končni vrstni red na letošnjem prvenstvu. Sitar sicer vodi s točko naskoka pred Škerjem (slednji ima v preteklih partijah s Penkom kaj malo upanja, da se izogne prvemu porazu), toda odločilno partijo bodo igrali v predzadnjem kolu. Takrat se bosta pomerila oba vodeča na lestvici Škerj pa lahko Sitarja opomni, da v primeru zmage, v celoti je letošnji turnir ne samo najmočnejši v zgodnjih letih, ampak tudi najzanimivejši. Koo bi si mislila, da bo toliko nepričakovanih preobratov Škerj je bil kar trizer v sestavi državne reprezentacije iz Bortoljem. Pionikom in sedaj še s Penkom, toda dvakrat se je znal »izmazati«, v tretje pa bo šlo težje. Z Bortoljem je uspel remizirati. Pionka pa je celo premagal, ker je ta napravil grobo napako. Sitar igra najbolje in bi po pravici zaslužil naslov letošnjega prava Novega mesta. Razgovorje tudi ne igra slabo in se lahko vmeša v boj za prvo mesto, če bi Sitarju kje »spodnilo«.

Strelci o sebi in svojih težavah

Na skupščini okrajnega strelskega odbora v nedeljo 26. februarja v Novem mestu so razpravljali strelci predvsem o tem, da strelski družine ne pošiljajo redno poročil občinskim strelskim odborom, da sod zgoraj dobe malo denarja in veliko navodil ter

Jelka Hude v Bukarešto na balkanski kros!

Preteklo nedeljo so se zbrale v Zagrebu najbolje tekačice za dogodek proge. Ob lepem sončnem vremenu se je spustilo v tek na 2 km dolga proga s atletski. To je bil izbitni tek v sestavi državne reprezentance za Balkanski kros, ki bo 26. marca v Bukarešti. JELKA HUDE, članica TVD Partizan iz Novega mesta, je tekla vse čas med prvimi kategorijami olimpijskih kandidatkinj Anke Slaninčeve iz Celja. Vrstni red na cilju je bil: 1. Anka Slaninčeva 6:37,3, 2. Amalija Belaj — Celje 6:38,3, 3. Jelka Hude — Novo mesto 6:41,4 in 4. Anica Gaspard — Celje 6:53,8. Te štiril, ki so tudi najboljše, bodo zastopale našo državo v Bukarešti. Zelimo jim, da ponev lanski uspeh v Beogradu — torej zmago! G. J.

PREBUJENJE STRELCEV NOVO-MEŠKE OBČINE

Prej kakim letom in pol je bil v Novem mestu izvoljen občinski strelski odbor, ki do pred kratkim ni dosti delal, ker ni imel denarja in prostora. Letos je dobil od SZDL še 1000 din, 100 din naravnih pa jim je obljubil OBLO. Na prvi seji odbora ki je bila 25. februarja so sprejeli naslednja. Predvideni imajo več tekmovalnih v streljanju z različnimi puškami. 27. marca bo občinski tekmovalje za »zlato puščico«. Sodelovalo bo 9 ekip s po 5 člani. Osmega maja bodo imeli mladinski in pionirski tekmovalje. Za tekmovalje bodo hkrati izobor za okrajno prvenstvo ki bo predvidoma v juliju v razpravi so poučarili, da dobe strelska društva vse premano finančne pomoči, čeprav so prav strelski odbori, ki do sedaj imajo vojne domovini najbolj potrebni.

V vsako hišo Spod. Posavja, Dolenjske in Bele krajine: DOLENJSKI LIST!

TVD Partizan — Gradac!

Ze dalj časa je pripravljali odbor telesnovzgojnega društva Partizan v Gradacu pripravil teren za ustanovni občni zbor. Pripravljali odbor, s tov. Rudjem Dimom na čelu, je svojo dolžnost zelo dobro opravil. Veliko presenečenje so napravili delegatu okrajne zveze iz Novega mesta, ko je našel zbranih bistvo ljudi. Občni zbor, na katerem so predelali statut Partizana jugoslovajve in ga v celoti osvojili, je sprejel tudi več važnih obvez. Poslali bodo na seminar za predake let predaja izlo v Moziaru iste člani, ki imajo za to največ pogojev. Udeležili se bodo v »Partizanski brigadi« dela na gradnji aviocest z najmanj enim mladincem in eno mladinko, prav tako se bodo udeležili z moško in žensko ekipa pohoda ob žici okupirane Ljubljane. Udeležili se bodo vseh tekmovalnih aktivnosti v občinskem in okrajnem merilu. Tudi za VII. Pripravljani odbor, s tov. Rudjem Dimom na čelu, je svojo dolžnost zelo dobro opravil. Veliko presenečenje so napravili delegatu okrajne zveze iz Novega mesta, ko je našel zbranih bistvo ljudi. Občni zbor, na katerem so predelali statut Partizana jugoslovajve in ga v celoti osvojili, je sprejel tudi več važnih obvez. Poslali bodo na seminar za predake let predaja izlo v Moziaru iste člani, ki imajo za to največ pogojev. Udeležili se bodo v »Partizanski brigadi« dela na gradnji aviocest z najmanj enim mladincem in eno mladinko, prav tako se bodo udeležili z moško in žensko ekipa pohoda ob žici okupirane Ljubljane. Udeležili se bodo vseh tekmovalnih aktivnosti v občinskem in okrajnem merilu. Tudi za VII. Pripravljani odbor, s tov. Rudjem Dimom na čelu, je svojo dolžnost zelo dobro opravil. Veliko presenečenje so napravili delegatu okrajne zveze iz Novega mesta, ko je našel zbranih bistvo ljudi. Občni zbor, na katerem so predelali statut Partizana jugoslovajve in ga v celoti osvojili, je sprejel tudi več važnih obvez. Poslali bodo na seminar za predake let predaja izlo v Moziaru iste člani, ki imajo za to največ pogojev. Udeležili se bodo v »Partizanski brigadi« dela na gradnji aviocest z najmanj enim mladincem in eno mladinko, prav tako se bodo udeležili z moško in žensko ekipa pohoda ob žici okupirane Ljubljane. Udeležili se bodo vseh tekmovalnih aktivnosti v občinskem in okrajnem merilu. Tudi za VII. Pripravljani odbor, s tov. Rudjem Dimom na čelu, je svojo dolžnost zelo dobro opravil. Veliko presenečenje so napravili delegatu okrajne zveze iz Novega mesta, ko je našel zbranih bistvo ljudi. Občni zbor, na katerem so predelali statut Partizana jugoslovajve in ga v celoti osvojili, je sprejel tudi več važnih obvez. Poslali bodo na seminar za predake let predaja izlo v Moziaru iste člani, ki imajo za to največ pogojev. Udeležili se bodo v »Partizanski brigadi« dela na gradnji aviocest z najmanj enim mladincem in eno mladinko, prav tako se bodo udeležili z moško in žensko ekipa pohoda ob žici okupirane Ljubljane. Udeležili se bodo vseh tekmovalnih aktivnosti v občinskem in okrajnem merilu. Tudi za VII. Pripravljani odbor, s tov. Rudjem Dimom na čelu, je svojo dolžnost zelo dobro opravil. Veliko presenečenje so napravili delegatu okrajne zveze iz Novega mesta, ko je našel zbranih bistvo ljudi. Občni zbor, na katerem so predelali statut Partizana jugoslovajve in ga v celoti osvojili, je sprejel tudi več važnih obvez. Poslali bodo na seminar za predake let predaja izlo v Moziaru iste člani, ki imajo za to največ pogojev. Udeležili se bodo v »Partizanski brigadi« dela na gradnji aviocest z najmanj enim mladincem in eno mladinko, prav tako se bodo udeležili z moško in žensko ekipa pohoda ob žici okupirane Ljubljane. Udeležili se bodo vseh tekmovalnih aktivnosti v občinskem in okrajnem merilu. Tudi za VII. Pripravljani odbor, s tov. Rudjem Dimom na čelu, je svojo dolžnost zelo dobro opravil. Veliko presenečenje so napravili delegatu okrajne zveze iz Novega mesta, ko je našel zbranih bistvo ljudi. Občni zbor, na katerem so predelali statut Partizana jugoslovajve in ga v celoti osvojili, je sprejel tudi več važnih obvez. Poslali bodo na seminar za predake let predaja izlo v Moziaru iste člani, ki imajo za to največ pogojev. Udeležili se bodo v »Partizanski brigadi« dela na gradnji aviocest z najmanj enim mladincem in eno mladinko, prav tako se bodo udeležili z moško in žensko ekipa pohoda ob žici okupirane Ljubljane. Udeležili se bodo vseh tekmovalnih aktivnosti v občinskem in okrajnem merilu. Tudi za VII. Pripravljani odbor, s tov. Rudjem Dimom na čelu, je svojo dolžnost zelo dobro opravil. Veliko presenečenje so napravili delegatu okrajne zveze iz Novega mesta, ko je našel zbranih bistvo ljudi. Občni zbor, na katerem so predelali statut Partizana jugoslovajve in ga v celoti osvojili, je sprejel tudi več važnih obvez. Poslali bodo na seminar za predake let predaja izlo v Moziaru iste člani, ki imajo za to največ pogojev. Udeležili se bodo v »Partizanski brigadi« dela na gradnji aviocest z najmanj enim mladincem in eno mladinko, prav tako se bodo udeležili z moško in žensko ekipa pohoda ob žici okupirane Ljubljane. Udeležili se bodo vseh tekmovalnih aktivnosti v občinskem in okrajnem merilu. Tudi za VII. Pripravljani odbor, s tov. Rudjem Dimom na čelu, je svojo dolžnost zelo dobro opravil. Veliko presenečenje so napravili delegatu okrajne zveze iz Novega mesta, ko je našel zbranih bistvo ljudi. Občni zbor, na katerem so predelali statut Partizana jugoslovajve in ga v celoti osvojili, je sprejel tudi več važnih obvez. Poslali bodo na seminar za predake let predaja izlo v Moziaru iste člani, ki imajo za to največ pogojev. Udeležili se bodo v »Partizanski brigadi« dela na gradnji aviocest z najmanj enim mladincem in eno mladinko, prav tako se bodo udeležili z moško in žensko ekipa pohoda ob žici okupirane Ljubljane. Udeležili se bodo vseh tekmovalnih aktivnosti v občinskem in okrajnem merilu. Tudi za VII. Pripravljani odbor, s tov. Rudjem Dimom na čelu, je svojo dolžnost zelo dobro opravil. Veliko presenečenje so napravili delegatu okrajne zveze iz Novega mesta, ko je našel zbranih bistvo ljudi. Občni zbor, na katerem so predelali statut Partizana jugoslovajve in ga v celoti osvojili, je sprejel tudi več važnih obvez. Poslali bodo na seminar za predake let predaja izlo v Moziaru iste člani, ki imajo za to največ pogojev. Udeležili se bodo v »Partizanski brigadi« dela na gradnji aviocest z najmanj enim mladincem in eno mladinko, prav tako se bodo udeležili z moško in žensko ekipa pohoda ob žici okupirane Ljubljane. Udeležili se bodo vseh tekmovalnih aktivnosti v občinskem in okrajnem merilu. Tudi za VII. Pripravljani odbor, s tov. Rudjem Dimom na čelu, je svojo dolžnost zelo dobro opravil. Veliko presenečenje so napravili delegatu okrajne zveze iz Novega mesta, ko je našel zbranih bistvo ljudi. Občni zbor, na katerem so predelali statut Partizana jugoslovajve in ga v celoti osvojili, je sprejel tudi več važnih obvez. Poslali bodo na seminar za predake let predaja izlo v Moziaru iste člani, ki imajo za to največ pogojev. Udeležili se bodo v »Partizanski brigadi« dela na gradnji aviocest z najmanj enim mladincem in eno mladinko, prav tako se bodo udeležili z moško in žensko ekipa pohoda ob žici okupirane Ljubljane. Udeležili se bodo vseh tekmovalnih aktivnosti v občinskem in okrajnem merilu. Tudi za VII. Pripravljani odbor, s tov. Rudjem Dimom na čelu, je svojo dolžnost zelo dobro opravil. Veliko presenečenje so napravili delegatu okrajne zveze iz Novega mesta, ko je našel zbranih bistvo ljudi. Občni zbor, na katerem so predelali statut Partizana jugoslovajve in ga v celoti osvojili, je sprejel tudi več važnih obvez. Poslali bodo na seminar za predake let predaja izlo v Moziaru iste člani, ki imajo za to največ pogojev. Udeležili se bodo v »Partizanski brigadi« dela na gradnji aviocest z najmanj enim mladincem in eno mladinko, prav tako se bodo udeležili z moško in žensko ekipa pohoda ob žici okupirane Ljubljane. Udeležili se bodo vseh tekmovalnih aktivnosti v občinskem in okrajnem merilu. Tudi za VII. Pripravljani odbor, s tov. Rudjem Dimom na čelu, je svojo dolžnost zelo dobro opravil. Veliko presenečenje so napravili delegatu okrajne zveze iz Novega mesta, ko je našel zbranih bistvo ljudi. Občni zbor, na katerem so predelali statut Partizana jugoslovajve in ga v celoti osvojili, je sprejel tudi več važnih obvez. Poslali bodo na seminar za predake let predaja izlo v Moziaru iste člani, ki imajo za to največ pogojev. Udeležili se bodo v »Partizanski brigadi« dela na gradnji aviocest z najmanj enim mladincem in eno mladinko, prav tako se bodo udeležili z moško in žensko ekipa pohoda ob žici okupirane Ljubljane. Udeležili se bodo vseh tekmovalnih aktivnosti v občinskem in okrajnem merilu. Tudi za VII. Pripravljani odbor, s tov. Rudjem Dimom na čelu, je svojo dolžnost zelo dobro opravil. Veliko presenečenje so napravili delegatu okrajne zveze iz Novega mesta, ko je našel zbranih bistvo ljudi. Občni zbor, na katerem so predelali statut Partizana jugoslovajve in ga v celoti osvojili, je sprejel tudi več važnih obvez. Poslali bodo na seminar za predake let predaja izlo v Moziaru iste člani, ki imajo za to največ pogojev. Udeležili se bodo v »Partizanski brigadi« dela na gradnji aviocest z najmanj enim mladincem in eno mladinko, prav tako se bodo udeležili z moško in žensko ekipa pohoda ob žici okupirane Ljubljane. Udeležili se bodo vseh tekmovalnih aktivnosti v občinskem in okrajnem merilu. Tudi za VII. Pripravljani odbor, s tov. Rudjem Dimom na čelu, je svojo dolžnost zelo dobro opravil. Veliko presenečenje so napravili delegatu okrajne zveze iz Novega mesta, ko je našel zbranih bistvo ljudi. Občni zbor, na katerem so predelali statut Partizana jugoslovajve in ga v celoti osvojili, je sprejel tudi več važnih obvez. Poslali bodo na seminar za predake let predaja izlo v Moziaru iste člani, ki imajo za to največ pogojev. Udeležili se bodo v »Partizanski brigadi« dela na gradnji aviocest z najmanj enim mladincem in eno mladinko, prav tako se bodo udeležili z moško in žensko ekipa pohoda ob žici okupirane Ljubljane. Udeležili se bodo vseh tekmovalnih aktivnosti v občinskem in okrajnem merilu. Tudi za VII. Pripravljani odbor, s tov. Rudjem Dimom na čelu, je svojo dolžnost zelo dobro opravil. Veliko presenečenje so napravili delegatu okrajne zveze iz Novega mesta, ko je našel zbranih bistvo ljudi. Občni zbor, na katerem so predelali statut Partizana jugoslovajve in ga v celoti osvojili, je sprejel tudi več važnih obvez. Poslali bodo na seminar za predake let predaja izlo v Moziaru iste člani, ki imajo za to največ pogojev. Udeležili se bodo v »Partizanski brigadi« dela na gradnji aviocest z najmanj enim mladincem in eno mladinko, prav tako se bodo udeležili z moško in žensko ekipa pohoda ob žici okupirane Ljubljane. Udeležili se bodo vseh tekmovalnih aktivnosti v občinskem in okrajnem merilu. Tudi za VII. Pripravljani odbor, s tov. Rudjem Dimom na čelu, je svojo dolžnost zelo dobro opravil. Veliko presenečenje so napravili delegatu okrajne zveze iz Novega mesta, ko je našel zbranih bistvo ljudi. Občni zbor, na katerem so predelali statut Partizana jugoslovajve in ga v celoti osvojili, je sprejel tudi več važnih obvez. Poslali bodo na seminar za predake let predaja izlo v Moziaru iste člani, ki imajo za to največ pogojev. Udeležili se bodo v »Partizanski brigadi« dela na gradnji aviocest z najmanj enim mladincem in eno mladinko, prav tako se bodo udeležili z moško in žensko ekipa pohoda ob žici okupirane Ljubljane. Udeležili se bodo vseh tekmovalnih aktivnosti v občinskem in okrajnem merilu. Tudi za VII. Pripravljani odbor, s tov. Rudjem Dimom na čelu, je svojo dolžnost zelo dobro opravil. Veliko presenečenje so napravili delegatu okrajne zveze iz Novega mesta, ko je našel zbranih bistvo ljudi. Občni zbor, na katerem so predelali statut Partizana jugoslovajve in ga v celoti osvojili, je sprejel tudi več važnih obvez. Poslali bodo na seminar za predake let predaja izlo v Moziaru iste člani, ki imajo za to največ pogojev. Udeležili se bodo v »Partizanski brigadi« dela na gradnji aviocest z najmanj enim mladincem in eno mladinko, prav tako se bodo udeležili z moško in žensko ekipa pohoda ob žici okupirane Ljubljane. Udeležili se bodo vseh tekmovalnih aktivnosti v občinskem in okrajnem merilu. Tudi za VII. Pripravljani odbor, s tov. Rudjem Dimom na čelu, je svojo dolžnost zelo dobro opravil. Veliko presenečenje so napravili delegatu okrajne zveze iz Novega mesta, ko je našel zbranih bistvo ljudi. Občni zbor, na katerem so predelali statut Partizana jugoslovajve in ga v celoti osvojili, je sprejel tudi več važnih obvez. Poslali bodo na seminar za predake let predaja izlo v Moziaru iste člani, ki imajo za to največ pogojev. Udeležili se bodo v »Partizanski brigadi« dela na gradnji aviocest z najmanj enim mladincem in eno mladinko, prav tako se bodo udeležili z moško in žensko ekipa pohoda ob žici okupirane Ljubljane. Udeležili se bodo vseh tekmovalnih aktivnosti v občinskem in okrajnem merilu. Tudi za VII. Pripravljani odbor, s tov. Rudjem Dimom na čelu, je svojo dolžnost zelo dobro opravil. Veliko presenečenje so napravili delegatu okrajne zveze iz Novega mesta, ko je našel zbranih bistvo ljudi. Občni zbor, na katerem so predelali statut Partizana jugoslovajve in ga v celoti osvojili, je sprejel tudi več važnih obvez. Poslali bodo na seminar za predake let predaja izlo v Moziaru iste člani, ki imajo za to največ pogojev. Udeležili se bodo v »Partizanski brigadi« dela na gradnji aviocest z najmanj enim mladincem in eno mladinko, prav tako se bodo udeležili z moško in žensko ekipa pohoda ob žici okupirane Ljubljane. Udeležili se bodo vseh tekmovalnih aktivnosti v občinskem in okrajnem merilu. Tudi za VII. Pripravljani odbor, s tov. Rudjem Dimom na čelu, je svojo dolžnost zelo dobro opravil. Veliko presenečenje so napravili delegatu okrajne zveze iz Novega mesta, ko je našel zbranih bistvo ljudi. Občni zbor, na katerem so predelali statut Partizana jugoslovajve in ga v celoti osvojili, je sprejel tudi več važnih obvez. Poslali bodo na seminar za predake let predaja izlo v Moziaru iste člani, ki imajo za to največ pogojev. Udeležili se bodo v »Partizanski brigadi« dela na gradnji aviocest z najmanj enim mladincem in eno mladinko, prav tako se bodo udeležili z moško in žensko ekipa pohoda ob žici okupirane Ljubljane. Udeležili se bodo vseh tekmovalnih aktivnosti v občinskem in okrajnem merilu. Tudi za VII. Pripravljani odbor, s tov. Rudjem Dimom na čelu, je svojo dolžnost zelo dobro opravil. Veliko presenečenje so napravili delegatu okrajne zveze iz Novega mesta, ko je našel zbranih bistvo ljudi. Občni zbor, na katerem so predelali statut Partizana jugoslovajve in ga v celoti osvojili, je sprejel tudi več važnih obvez. Poslali bodo na seminar za predake let predaja izlo v Moziaru iste člani, ki imajo za to največ pogojev. Udeležili se bodo v »Partizanski brigadi« dela na gradnji aviocest z najmanj enim mladincem in eno mladinko, prav tako se bodo udeležili z moško in žensko ekipa pohoda ob žici okupirane Ljubljane. Udeležili se bodo vseh tekmovalnih aktivnosti v občinskem in okrajnem merilu. Tudi za VII. Pripravljani odbor, s tov. Rudjem Dimom na čelu, je svojo dolžnost zelo dobro opravil. Veliko presenečenje so napravili delegatu okrajne zveze iz Novega mesta, ko je našel zbranih bistvo ljudi. Občni zbor, na katerem so predelali statut Partizana jugoslovajve in ga v celoti osvojili, je sprejel tudi več važnih obvez. Poslali bodo na seminar za predake let predaja izlo v Moziaru iste člani, ki imajo za to največ pogojev. Udeležili se bodo v »Partizanski brigadi« dela na gradnji aviocest z najmanj enim mladincem in eno mladinko, prav tako se bodo udeležili z moško in žensko ekipa pohoda ob žici okupirane Ljubljane. Udeležili se bodo vseh tekmovalnih aktivnosti v občinskem in okrajnem merilu. Tudi za VII. Pripravljani odbor, s tov. Rudjem Dimom na čelu, je svojo dolžnost zelo dobro opravil. Veliko presenečenje so napravili delegatu okrajne zveze iz Novega mesta, ko je našel zbranih bistvo ljudi. Občni zbor, na katerem so predelali statut Partizana jugoslovajve in ga v celoti osvojili, je sprejel tudi več važnih obvez. Poslali bodo na seminar za predake let predaja izlo v Moziaru iste člani, ki imajo za to največ pogojev. Udeležili se bodo v »Partizanski brigadi« dela na gradnji aviocest z najmanj enim mladincem in eno mladinko, prav tako se bodo udeležili z moško in žensko ekipa pohoda ob žici okupirane Ljubljane. Udeležili se bodo vseh tekmovalnih aktivnosti v občinskem in okrajnem merilu. Tudi za VII. Pripravljani odbor, s tov. Rudjem Dimom na čelu, je svojo dolžnost zelo dobro opravil. Veliko presenečenje so napravili delegatu okrajne zveze iz Novega mesta, ko je našel zbranih bistvo ljudi. Občni zbor, na katerem so predelali statut Partizana jugoslovajve in ga v celoti osvojili, je sprejel tudi več važnih obvez. Poslali bodo na seminar za predake let predaja izlo v Moziaru iste člani, ki imajo za to največ pogojev. Udeležili se bodo v »Partizanski brigadi« dela na gradnji aviocest z najmanj enim mladincem in eno mladinko, prav tako se bodo udeležili z moško in žensko ekipa pohoda ob žici okupirane Ljubljane. Udeležili se bodo vseh tekmovalnih aktivnosti v občinskem in okrajnem merilu. Tudi za VII. Pripravljani odbor, s tov. Rudjem Dimom na čelu, je svojo dolžnost zelo dobro opravil. Veliko presenečenje so napravili delegatu okrajne zveze iz Novega mesta, ko je našel zbranih bistvo ljudi. Občni zbor, na katerem so predelali statut Partizana jugoslovajve in ga v celoti osvojili, je sprejel tudi več važnih obvez. Poslali bodo na seminar za predake let predaja izlo v Moziaru iste člani, ki imajo za to največ pogojev. Udeležili se bodo v »Partizanski brigadi« dela na gradnji aviocest z najmanj enim mladincem in eno mladinko, prav tako se bodo udeležili z moško in žensko ekipa pohoda ob žici okupirane Ljubljane. Udeležili se bodo vseh tekmovalnih aktivnosti v občinskem in okrajnem merilu. Tudi za VII. Pripravljani odbor, s tov. Rudjem Dimom na čelu, je svojo dolžnost zelo dobro opravil. Veliko presenečenje so napravili delegatu okrajne zveze iz Novega mesta, ko je našel zbranih bistvo ljudi. Občni zbor, na katerem so predelali statut Partizana jugoslovajve in ga v celoti osvojili, je sprejel tudi več važnih obvez. Poslali bodo na seminar za predake let predaja izlo v Moziaru iste člani, ki imajo za to največ pogojev. Udeležili se bodo v »Partizanski brigadi« dela na gradnji aviocest z najmanj enim mladincem in eno mladinko, prav tako se bodo u

Nov lovski dom na Toplem vrhu

Ze dalj časa je lovska družina Loka pri Crnomlju razpravljala o graditvi lovske kočice na Toplem vrhu. To gradnjo je narekovala ugotovitev, da je kočica potrebna zaradi lovskega gospodarstva, pravilne gostilne divjadi in odstrele, zlasti pa zaradi čuvanja lovišča.

V začetku preteklega leta, ko so vse politične in družbene organizacije pripravljale svoje programe za praznovanje 40-letnice naše slavne Komunistične partije, je tudi lovska družina Loka sprejela sklep, da se vključi v to praznovanje in da v počastitev

tega jubilejnega leta poleg drugega začne z gradnjo svojega doma in tako začne uredniti dolgoletne želje svoje članstva.

Člani so vsestransko in aktivno začeli delati. Cistili so ruševine, pripravljali in obdelovali material, prevajali itd. Vse to so člani napravili sami, kajti na voljo so imeli le zelo skromna finančna sredstva. Sklenili pa so, da mora biti zgradba do konca leta pod streho. Sklep so v celoti izvršili in tudi presegli, saj je bil dom že oktobra pod streho in s tem je bila prva faza gradnje zaključena. Pripravljeni je tudi že veliko gradbenega materiala za nadaljevanje del in bo dom — kakor kaže — dograjen do 1. maja letos. Da pa se to uresniči, bodo morali člani tudi v bodoče, čim bo vreme ugodno, krepko prjeti za delo in svojo obljubo do tega roka v celoti uresničiti. Če pogledamo na dosedanje požrtvovalno delo naših lovcv, v to ne moremo dvomiti.

Dom katerega spodnji del je zidan iz kamna in podkleten, gornji pa v leseni izvedbi, bo imel 3 tri sobe z dvema velikima balkonoma in kuhinjo. Stoji na zelo dominantni točki, od koder je lep razgled po Beli krajini in celo do bosanskih gor. Ta predel je najtoplejši v Beli krajini in tu najprej skopni sneg. Po tem je ta kraj dobil tudi svoje ime — Topli vrh.

Zraven doma vodi lepa cesta od Crnomlja skozi Stražnji vrh, Topli vrh, Ovečjak, Slabo gorico na Koprivnik in je primerna za vse vrste vozil, pa tudi za pešce, zlasti še, ker je dom oddaljen le deset minut od vasi Bistrica, ki ima avtobusno postajo.

Ker stoji dom na lepi in romantični točki, z lepo okolico za sprehode, bo zelo pomembna pridobitev ločkih lovcv, pa tudi turistično važna postojanka, katero bodo uporabljali vsi ljubitelji in prijatelji zelene bratovščine in naravne sloh. Tu bo lahko vsak

naš delovni človek našel počitek in razvedrilo in lepoti in miru narave.

Se prav posebej bo te kraje vsak rad obiskoval zato, ker so znani iz časov NOB, zlasti prvih partizanov iz let 1941 do 1942 pa tudi iz poznejših borb. V spomin na to našo zgodovino bo na domu vzdana spominska plošča.

Celotna zamisel članov lovske družine Loka je lepa, pohvalna in plemenita, saj bodo z njeno uresnitvijo res dostojno proslavili 40 - letnico Partije in ustvarili pogoje za pravilno upravljanje lovišča, katerega divjad je splošno ljudsko premoženje.

Zato upravičeno pričakujemo, da bodo prizadevanja članov lovske družine podprli tudi ljubitelji belokranjskih naravnih lepote, ki so še neokrite in ravno zaradi pomanjkanja podobnih postojank tudi domačemu prebivalstvu in drugim gostom neznanne in nedostopne

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

Čedenski koledar

Četrtek 4. marca - Milena Pretek 4. marca - Kazimir Sobota 5. marca - Janez Nedelja 6. marca - Danica Ponedeljek 7. marca - Tomaž Torek 8. marca - Bojanka Sreda 9. marca - Franciška

KINO

DOL. TOPLICE: 5. in 6. marca francosko-španski film "Milin ljubezni".

CRNOMELJ: 3. marca sovjetski barvni film "Tih Don", I. del, 4. marca sovjetski barvni film "Tih Don", II. del, 5. in 6. marca ameriški barvni film "Od pešča do Teksasa", 8. marca ameriški barvni film "Vojna in mir", 9. marca sovjetski barvni film "Tih Don, III. del".

KOSTANJEVICA: 6. marca francoski film "Primer doktor Lavrenta".

METLIKA: od 5. do 6. marca ameriški film "Rane prekleth", 8. marca film "Pot v prazgodovino", 9. marca film "Na smrt obsodeni".

MOKRONOG: 5. in 6. marca francoski film "Tereza Raquin".

NOVO MESTO "KRKA": 3. in 4. marca francoska barvna glasbena revija "Tabaren", od 4. do 7. marca ameriški barvni film "Aleksander Veliki", od 8. do 10. marca nemški barvni film, komedija "Moja lepa mama".

SENOVO: 3. marca italijanski film "Ana Zakeo", od 5. do 6. marca franc. film "Dvigalo k močiču", od 8. do 10. marca italijanski film "Prepovedane zveze".

SEVNICA: od 5. do 6. marca francoski film "Sakramenska krkljavičevska", 7. marca ameriški film "Veliko pričakovanje", od 8. do 9. marca italijanski film "Clovek v kratkih hlačah", od 9. do 10. marca španski film "Dobrodolci, mister maršal".

ZUZEMBERK: 6. marca francoski film "Dvorščino okno".

OBVESTILA

Kmetijska šola Grm Novo mesto sprejme takoj v službo traktorista za hmeljski obrat Srebrnice. Pogoj: odslužen vojaški rok. Plača po tarifnem pravilniku. Družinsko stanovanje na obratu samem.

Prodajna sladko seno, deteje in otavo. Zuzemberk, Veliki vrt 35. Delavca nekvalificirana ali polkvalificirana za tlačna dela v trgovini in trgovskega pomočnika - kvalificirane delavca v trgovini, po možnosti papirniške ali galanterijske stroke, išče za takoj Trgovsko podjetje "Izbrana Novo mesto, kamor je nasloviti ponudbe.

Prodajna posestvo z gospodarskim poslopijem in 5 ha zemlje. Polzvedbe ob nedeljah: Karol Hudolj, Družinska vas 35, p. Bela cerkev.

Močan gumij voz 75.000 din. voz na peresih 38.000 din in betonsko železo prodaj. Zabelek, Ljubljana, Rudnik 13.

Prodajni dan v najem za 5 let vinograd na Ljubnu, Polzve se v Bircni vasi št. 35.

Kazpis

Društvo knjigovodij Novo mesto razpisuje nadaljevalni knjigovodski tečaj, ki se bo pričel v mesecu marcu. Kandidati, ki žele obiskovati tečaj, naj pošljejo svoje prijave z navedbo osebnih podatkov, izobrazbe in delovnega mesta na naslov: Društvo knjigovodij Novo mesto, p. p. 87, do vključno 10. marca 1960.

Pogoji za obisk tečaja so:

1. Da je kandidat z uspehom dovršil začetniški knjigovodski tečaj.
2. Da ima dovršeno ekonomsko ali njej ustrezno šolo in vsaj 1 leto prakse v knjigovodstvu.
3. Da ima nepopolno srednjo šolo in najmanj 5 let prakse v knjigovodstvu.
4. Da je na položaju vodje knjigovodstva vsaj 3 leta.

V pravilno takratni prošnji je treba navesti enega izmed gornjih pogojev, medtem ko dokazil k prošnji naj potrebuje prilagati. Društvo knjigovodij Novo mesto

GIBANJE PREBIVALSTVA

SEVNICA

V januarju sta bila rojena dva dečka in en deklica.

Porodili so se:

Jože Steblaj, kmet iz Jablance, in Fusa Anonija, gospodinja iz Sevnice, Poljska pot 44. Ivan Kozmus, poljedelec iz Stražišča, in Jozica Seničar, poljedelka iz Canja. Anton Vrtačnik, poljedelec iz Stražišča, in Antonija Tomec, poljedelka iz Zigarjske vrnja. Ivan Korene, tov. delavec z Zigarjske vrnja in Ana Mesček iz Zigarjske vrnja, poljedelka. Franc Dremšak iz Hranitnika, in Alojzija Zupančič, poljedelka z Zigarjske vrnja. Anton Jazbec, poljedelec z Podrina, in Franciška Zupančič iz Canja, poljedelka. Vinko Klinc, pekovski pomočnik iz Sevnice, in Angela Berdnak, gospodinja pomočnica iz Sevnice. Franc Rožman, strojevodja z Ljubne pri Brezicah. Zofija Teraž, tov. delavka iz Ljubne. Ivan Krizančič, uslužbenec iz Nove vasi-Bizelske, in Ivanka Berdnak, uslužbenka iz Sevnice. Franc Mastnak, poljedelec iz Ljubne pri Brezicah, in Anica Kozinc, gospodinja pomočnica iz Smarje pri Sevnici.

UMRILI SO:

Marija Kozmus, kmetica iz Zurekovega doma, stara 84 let; Franc Teraž, upokojenec z Zigarjske vrnja, star 70 let; Zeks Anton, prevzitar z Zigarjske vrnja, star 83 let; Zickar Jerica, gospodinja iz Sevnice stara 73 let.

CRNOMELJ

V januarju sta bila rojena dva dečka in ena deklica.

Porodili so se: Svajgar Martin, soboslikar iz Loke pri Crnomlju, in Golob Marija, učiteljica iz Crnomlja. Jankovič Ivan, delavec iz Tribut in Gregorič Rozalija, uslužbenka iz Lahinja. Pavšič Vladimir, kmet z Sneljske vrnja, in Bohor Rozalija, delavka iz Dragovanje vasi.

UMRILI SO: Kramarčič Antonija, gospodinja iz Crnomlja, stara 78 let. Brodrič Branko, otrok iz Geribelj, star 14 dni. Butina Marija, učiteljica iz Dobilca, stara 80 let. Zupančič Katarina, posestnica iz Otovca, stara 70 let. Strmec Ljudmila, upokojenka z Dobilca gore, stara 57 let. Glazar Katarina, posestnica iz Crnomlja, stara 82 let. Mšalič Janez, učitelj iz Čudnega sela, star 84 let. Zupančič Marjeta, učiteljica iz Sel pri Otovcu, stara 82 let.

Najemnine v Sevnici

Danes bo v Vidmu-Krškem seja sekretariata Občinskega komiteja ZKS, na kateri bodo rešili nekaj kadrovskih in organizacijskih vprašanj.

V gradbenem podjetju »Plonir« Novo mesto bodo v kratkem ustanovili poseben center za izobraževanje delavcev, v katerega se bodo vključila vsa gradbena podjetja in podjetja industrije gradbenega materiala v našem okraju. Vodlj ga bo poseben uslužbenec. Računalo, da se bo z načrtnim izobraževanjem na delovnih mestih močno povečala storilnost. Hkrati bodo reševali tudi občutno pomanjkanje kadrov v gradbeništvu.

Na zadnji seji je Svet za komunalno, stanovanjske zadeve in urbanizem pri ObLO Sevnica razpravljal o predpisih z področja novih najemnin. Pripravili so 6 predpisov, o katerih naj bi razpravljali občinski ljudski odbor na svoji seji. Ta bo 9. marca. Bistveno iz vrste predpisov o najemninah je to, da se najemnine in okvirne občne ne bodo dvignile na višje kot 2,5-krat napram starim. Ves blišči krški okraj je namreč imel sorazmerno nizke najemnine, kar se bo seveda odražalo sedaj.

Svet se je zedinil, da predlaga ObLO za področje Sevnica in Smarje valorizacijsko vrednost točke v višini 430 dinarjev, za vse ostale kraje v občini pa 420 dinarjev. Amortizacijska doba se predlaga za 100 let, znižanje amortizacije pa za 10 odstotkov.

Podjetje »Komunala« v Sevnici je dobilo na zadnji seji sveta soglasje, da razširi predmet poslovanja tudi na izvajanje gradbenih del (visoke in nizke gradnje). Tako bo torej marsikakšen manjši, pa tudi večji objekt lahko spet zrasel iz lastnih sil.

V nedeljo je bil na Studencu občni zbor tamkajšnje kmetijske zadrage. Zadrugi so sprejeli sklep, da se studentska KZ pripoji k sevniki. Tako stanje narekuje kadrovske težave zasedba v tej zadrugi. Zadruga stipendira kmetijskega tehnika, ki bo po končanem šolanju lahko uspešno posegel v proizvodnjo na tem področju. Večini podatkov za letošnji družbeni plan imajo v sevniki občini že zbranih. Manjka jim le še podatke o združenih sredstvih. Na oddelku za finance računajo, da bo material obdelan do 15. marca do te stopnje, da bodo o njem lahko pričeli razprave vsi svet. Trenutni primanjkljaj proračuna znaša 18 milijonov dinarjev. Za ta znesek namreč potreba presejajo z zakonom dovoljeno poročanje napram lanskemu proračunu.

25 KM NOVE TURISTICNE CESTE skozi Dierdaj je že dozrajene. Nova cesta od Porečke Mostu pri Donjem Milanovcu do Tekije bo dolga 39 km. Dela naglo napredujejo. Cesta bo predvsem turistična, hkrati pa bo približala Kladovo za 80 km Donjemu Milanovcu. Novo cesto bodo uporabljali še pozimi pri boju z ledom na Donavi.

5 MILIJONOV OLJK imamo približno v našem Primorju, v pridonjnih nekaj letih pa jih bomo zanesli še milijon. Novi nasadi bodo v žrnogorskem in hrvaškem Primorju in po daljnanskih otokih. Po načrtu za napredek oljarstva bodo obnovili tudi stare oljčne nasade. Za ta dela je odobrena milijarda dinarjev iz splošnega investicijskega sklada. Z vsem tem se bo povečala rodnost od sedanjih 6 na 40 kg olju po debju, tako predvidevajo.

Priljetno pustošanje je v soboto večer priredilo TVD Partizan iz Sevnice. Nabita dvorana se je vsa razgibala. Zanimljive maske (trojica iz TT; Lakotnik, Trdonja in Zvitorepec, nogometno moštvo, balerine paletki in drugi) so počele obliko priznanj za domiselnost in originalnost, veselje pa jim je pripravilo tudi društvo, ki je razdelilo lepe nagrade od podjetij.

Ze tretje leto obstajajo pri nas okrajni in občinski sveti za telesno vzgojo. Te družbene oblasne organizacije, ki smo ustanovili zato, ker se je pokazala, nujna potreba po njih, da bi prevzeli vso odgovornost za razvoj telesne kulture in da v imenu družbe urejajo razne zadeve s področja telesne kulture.

V novomeškem okraju imamo razen okrajnega sveta za telesno vzgojo še samostojne občinske svete v Novem mestu, Crnomlju in Krškem. Svete bi tudi morale imeti ostale naše občine kakor Brežice, Sevnica in Trebnje, dočim naj bi bile v nekaterih sveti in komisije so bili pri sveti za šolstvo, kulturo in telesno vzgojo.

Delo naših svetov, komisij ali oseb, ki so bile zadolžene za telesno vzgojo, ni bilo takšno, kakor bi želeli. Nekateri sveti in komisije so bili samo na papirju, namesto da bi reševali številne probleme za dvig telesne kulture. Pohvalimo lahko samo občinski svet za telesno vzgojo v Novem mestu, ki je v redni opravi svojega dela.

Kako nedelavni so ostali sveti, se vidi tudi v tem, da nismo mogli izvesti predpisane seminarja za članke svetov ali komisij za telesno vzgojo, ki bi moral biti 2. in 3. februarja v Novem mestu, ker so samo občinski ljudski odbori v Novem mestu, Brezicah in Sevnici poslali svoje zastopnike.

Na zadnji seji okrajnega sveta za telesno vzgojo so sprejeli več sklepov. Nabralna akcija naj se zaključi v prvih mesecih letošnjega leta. Skupno smo je zbrali 6.537.000 din, od tega smo sprejeli za znanjke in bloke 4.579.276 din, zbrali za 60.000 din materiala in za razne usluge 1.907.130 din. Najslabše poteka nabiralna akcija v Brezicah, kjer so od predvidenih 1.400.000 din zbrali do sedaj samo 200.000 din, v Sevnici namesto 1.424.000 din samo 317.000 din ter v Crnomlju od predvidenih 966.000 din samo 25.000 din. Potreba po sv prav v tej občini največje, zato zaslužijo občinski sveti vso grajo zaradi svoje nedelavnosti.

Ugotovljeno je, da nekateri telesno vzgojni objekti, posebno dvorane propadajo, zato je treba v družbeni plan OLO Novo mesto in v vse občinske plane vnesti potrebna investicijska sredstva za njihovo popravilo.

Konjarski rudarji so letošnji proizvodni načrt povečali za 20 tisoč ton premoga. Januarski plan je znašal 4300 ton, nakopali pa so 4900 ton premoga ali 7 odstotkov več kot je predvideval plan. Ker se je po predpisa dnevna proizvodnja v januarju pri istem številu zaposlenih kot v decembru povečala za 7 odstotkov pomeni, da se je za toliko povečala tudi storilnost v primerjavi z lanskim decembrom. Po nepopolnih podatkih so dosegli lep uspeh tudi v februarju, kar jamel, da bodo svoje obveznosti do družbe v celoti izpolnili.

Pri Kmetijski zadrugi Metlika je ustanovljeno društvo ljudske tehnike, kamor so vključeni vsi člani aktivna mladinske zadrugnikov. Za člane je predviden traktorski tečaj, ki bo v aprilu. Po vaseh bo več predavanj, kako praktično koristiti tehnične dobrine v kmetijstvu in gospodarstvu. Predavanja bodo združena s predvajanjem filmov.

Pol stoletja

V zakatni kmečki vasi v Movrni vasi pri Semicu sta v soboto 20. februarja 1960 v krogu svoje družine praznovala 50-letnico skupnega življenja zakonca JOŽE in ANA STARIHA. Življenjska pot, ki jo imata jublanta za seboj, ni bila lahka, bila je vezana z trdim delom v mnogostevilni kmečki družini. Ana je bila rojena v vasi Črešnjevce leta 1887, Jože pa v kraju sedanjeva bivalskega leta 1888. Zakonsko zvezo sta sklenila pred 50. leti, leta 1910.

V čas njihovega skupnega življenja sopadata dve svetovni vojni, ki sta jih vključil težkim pogojem preživela in imela v zakonu 10 otrok, od katerih je živih še 5. Leta 1914 je moral Jože v bivšo Avstro-ogrsko vojsko in nato na rusko fronto, kjer je bil za jet; štiri leta je preživel v

raznih krajih Rusije. Ana je ostala doma na posestvu z malimi otroki, kjer se je težko prebijala skozi življenje. Po vrnitvi iz ujetništva sta jublanta živela na domačem posestvu, medtem pa je Jože spričo slabih gospodarskih razmer leta 1928 odšel za dve leti v Kanado za zasužkom.

Druge svetovna vojna ju je zatekla doma. Kmalu po okupaciji domovine sta se jublanta skupno s šestimi otroki vključila v NOB. Radi aktivnega dela in odhoda sina v partizane je julija 1942, leta grozila celotni družini internacija, zato se je vsa družina umaknila v gozd, kjer je preživela roško ofenzivo. Že pred omenjeno ofenzivo — ravno tako pa tudi po njej — je bilo v njihovi hiši varno zavetišče partizanov in aktivistov, kateri so bili vedno sprejeti s prijaznim nasmehom in z odprtimi rokami.

V hiši jublanta je imel od decembra 1944 do aprila 1945 svoje uradne prostore Javni tožilec (za Slovenijo) pri SNOS tov. Vito Kraigher, ki je bil tik pred osvojitvijo na Urhu pri Ljubljani zverinsko umorjen.

Jublanta omora želimo v jeseni njunega življenja še mnogo zdravja in zadovoljstva!

A. E.

Na občnem zboru TVD Partizan Videm-Krško so razpravljali o uspehih društva, predvsem pa o težavah. Ugotovljeno je, da ni društvo imelo takšnih uspehov kot pred leti predvsem zaradi pomanjkanja primernih telovadščic. Bil so mnenja, da je stadion Matije Gubca predalec iz mesta, zato naj bi dolgotrajno željo po igrišču v Krškem vodnikom za urejanje. Čas bi že bil, da bi delovali za igrišče primeren prostor, kajti na vsakem občnem zboru Partizanov je vedno na vrsti igrišče.

Posamezni oddelki so imeli od 4 do 6 mesecev redne vadbe. Naj uspešnejši so bili pivalci, ki so na republikanski kakor tudi na zveznem tekmovanju dosegli I. mesto, člani pa osvojili več zlatih značk.

Na občnem zboru so sklenili, da bodo posvetili vso skrb zletu Bratislave.

Obračun dela TVD PARTIZAN Videm-Krško

Na občnem zboru TVD Partizan Videm-Krško so razpravljali o uspehih društva, predvsem pa o težavah. Ugotovljeno je, da ni društvo imelo takšnih uspehov kot pred leti predvsem zaradi pomanjkanja primernih telovadščic. Bil so mnenja, da je stadion Matije Gubca predalec iz mesta, zato naj bi dolgotrajno željo po igrišču v Krškem vodnikom za urejanje. Čas bi že bil, da bi delovali za igrišče primeren prostor, kajti na vsakem občnem zboru Partizanov je vedno na vrsti igrišče.

Posamezni oddelki so imeli od 4 do 6 mesecev redne vadbe. Naj uspešnejši so bili pivalci, ki so na republikanski kakor tudi na zveznem tekmovanju dosegli I. mesto, člani pa osvojili več zlatih značk.

Na občnem zboru so sklenili, da bodo posvetili vso skrb zletu Bratislave.

OGLASUJTE V DOLENJSKEM LISTU!

Novomeška kronika

V NOVEM MESTU JE POTREBEN MOČAN MEŠANI PEVSKI ZBOR

Ze vrsto let zeva na enem področju novomeške kulturne dejavnosti občutna in v neki meri neopravičljiva praznina. Vprašujemo se, kako to, da nimamo nobenega dovolj kvalitetnega mešanega pevskega zbora. In to v kraju, ki ima tradicijo te vrste in tudi po osvoboditvi so se že pojavljali nekateri mešani pevski zbori, ki bi lahko bili zametek za dostojno reprezentanco pevske kulture. Po večkratnih poskusih, da bi posamezne ustanove, podjetja ali tereni organizirali svoj mešani pevski zbor — ti poskusi so doslej vsi propadli — smo danes pred nujno mislijo, da vsako cepljenje sil vodi v prazno in da ima perspektivo le en sam močan centralni mešani pevski zbor v Novem mestu.

Ta misel danes že dozoreva v konkretni obliki. Svoboda »Dušan Jereb« se je odločila, da vložil ves trud v organizacijo takega zbora. Sindikalne podružnice po ustanovah in podjetjih so bile o tej nameri društva povčene. Pričujoči članek naj bi le še podprli to hvaležno zamisel in opozorili širši krog tistih ljudi — zlasti mladine v Novem mestu — ki ima veselje in voljo do pevskega dela v mešanem zboru. Tehnično in strokovno delo z zborom je zagotovljeno. Potreben je le še primerno velik odziv za včlanjenje v zbor. Kdor koli ima veselje za delo in petje v takem ansamblu, naj sam ali preko svoje sindikalne podružnice javi svoje ime na glasbeno šolo v Novem mestu, kjer tečejo priprave za organizacijo zbora v okviru Svobode »Dušan Jereb« v Novem mestu.

Takole je pričela škropiti sadno drevje ekipa Kmetijske zadrage Dragatuš še v jeseni minulega leta. Prva v Beli krajini se je lotila tega odgovornega dela in uspehi prav zato ne bodo izostali (Foto: Jože Škof)

UPRAVNI ODBOR ZDRAVILIŠČA DOBRNA

razpisuje naslednja mesta:

STALNEGA HIŠNEGA ŠEFA ZDRAVNIKA ZDRAVILIŠČA ZDRAVNIKA SPLOŠNE PRAKSE 2 FIZIOTERAPVTK MEDICINSKE SESTRE BOLNIČARKE

POGOJI: za šefa zdravnika: opravljen staž s strokovnim izpitom, opravljena specializacija iz ginekologije ali večletna praksa splošnega zdravnika z veselim do ginekologije. — Za zdravnika splošne prakse: opravljen staž in strokovni izpit. — Za ostale: predpisana strokovna izobrazba.

Uprava zdravilišča se obvezuje, da bo nudila zdravniku možnost strokovnega izpopolnjevanja v raznih klinikah ali ustreznih zdraviliščih po pogodbi. Stanovanje zagotovljeno. Plača po dogovoru.

PO 16 LETIH
ODKRITA
TRAGEDIJA

Skrivnost SAHARE

Avgust 1959. Wheelus Field Air Base — eno izmed mnogih ameriških letalskih oporišč, razsejanih ob severni afriški obali. V bazi je vse živo, čeprav to ni v navadi — vsaj ne ob tem dnevnem času, ko je sonce skoraj nad glavo in neumljeno razsipa svoje uničujoče žarke. Kaj se je vedar pripetilo? Samo stražarji (nekaj MP-jev) z dolgočasno zehajo v senci pri vzhodu v taborišče. »Da, nekaj se je moralo zgoditi, vendar nas to ne zanima...«

Vrnil se je poročnik J. M. Paule — s tem je bilo povedano skoraj vse, tistim, ki so poznali stvar. Povelja so letela na vse strani. Mehaniki so pripravljali letala in helikopterje, radiotelegrafisti so mrzlično iskali zvezo s Pentagonom, naredniki pa so že sestavljali sezname in dajali svojim ljudem navodila, priporočila glede opreme, navete... Tudi kuharji so imeli dela čez glavo. Vse je kazalo, da se je v resnici zgodilo nekaj pomembnega...

Da bi vse to razumeli, se moramo vrniti za en dan nazaj. Letalo C-47 »Dakota« je nekako zašlo s svoje običajne poti, ko je letelo nad Libijsko puščavo proti svojemu domačemu oporišču Wheelus Field. V letalu so bili prvi poročnik — pilot, narednik — navigator, narednik — radioperater in še slučajni potnik, poročnik — zdravnik James M. Paule. Brnenje motorjev je učinkovalo zelo uspavalno in posadka je apatično opravljala svoje delo. Sicer pa površina zemlje ni kazala prav nič zanimivega. Le rumene peščene ravnine, posejane z oranžnoredčimi skalami in grebeni, ki so ponekod dobivali skoraj vijoli-

ličasto barvo, so se raztezale tako daleč, kot je segal pogled. Leteli so dokaj nizko — okoli tisoč metrov in v zrak je postajalo skorajda zaspalo, čeprav je termometer kazal zunanjo samo 20 stopinj Celzija. In ker doktor ni imel prav ničesar, s čimer bi preganjal svoj dolgčas, je zlezal za pilotov sedež in opazoval kamenito puščavo pod seboj.

In tedaj se mu je zazdelo, da se je nekaj zabliskalo daleč na desno v puščavi. Imel je vtis, da je to le optična prevara. Napel je pogled, preletel instrumente na kontrolni plošči in se spet zadržal v puščavi. Toda svetlikanje ni izginilo. Potrepjal je pilota po rami in mu pokazal z roko skozi okno. Ta je nekaj časa opazoval točko, nato pa pokimal: »Rahel zavoj v desno, beleži kurs...«

Letalo se je spuščalo in svetlika-joča točka je rasla, ko so se ji približevali. Bili so že skoraj nad mestom, ko se je iz grm vseh iztrgal vzkliz začudenja in strahu. Preleteli so razbito letalo, ki se je pošastno bleščalo v rumeni svinji Libijske puščave. Da je to letalo, je bilo jasno in razumljivo, vendar bi pilot in zdravnik stavila skoraj glavo, da je letalo-bombnik tipa »Liberator«.

»Nemogoče«, je zamrmral pilot. Mrzlično je obračal glavo in dodal: »Saj »Liberatorji« že zdavnaj več ne letajo, tale pa je videti, kot da je strmoglavil šele včeraj. Pristali bomo, morda najdemo še kaj živga. Kaj menite, poročnik?«

»Seveda, saj to je edino, kar moremo storiti. Ali se vam ne zdi pametno, da bi obvestili bazo?«

»V redu, začnimo!« Pilotov glas je

že izgubil prejšnjo napetost v tonu in sedaj je poveljeval z običajnim glasom. Letalo je še dvakrat obkrožilo ruševino, potem je izbralo razmeroma ravno kamenito planoto in v pesku in prahu ropotajoče pristalo.

»50 stopinj Celzija«, je ugotovil navigator, »in srebro se še vedno dviga — kar hitro opravimo. Zdi se mi, da v tej vročini ne bomo našli prav nič živga... Ta prekleta ruševina tako molči, da mi gredo kar lasje pokonci!«

»Molči!« se je zadržal poročnik in jo ubral še hitreje, kajti pesek je kar žgal skozi podplate.

Bolj tekli so kot hodili. Kmalu so se zadihani ustavili in se za trenutek oddahnili v senci krila razbitega »Liberatorja«. Pogled, ki se jim je nudil, je bil grozljiv.

»Liberator« je ležal na trebuhu s prelomljenim trupom, ves vroč in bleščeč, kot da bi padel šele včeraj. Okoli njega pa je bilo nastlano in razmetano vse polno opreme: kosi oplote, topovi kal. 50, zaboji za strelivo, kovinske letalske čelade, kislkove bombe, pasovi municije... Tam je ležala škatla s prvo pomočjo... Kazalo je, da letalo ni strmoglavilo, pač pa zasilno pristalo, kajti kolesa so bila izvlečena. Kljub vsemu pa je moral biti sunek ob pristanku strašen, kajti trup letala je bil popolnoma prelomljen. Vse pa je bilo tako ubijajoča in neznosna kot vročina. Ves prizor je bil prav zaradi te tišine še bolj pošasten. Takšni so bili prvi vtisi...

Zdajci pa so zagledali nekaj, kar jim je govorilo, da so pristali zastonj, da so zamudili celo desetletje... Letalo je nosilo številko 64, izpisano na nosu z grobimi velikimi črkami, in oznake ameriškega vojnega letalstva pred letom 1945, kar je prav jasno dokazovalo, da so našli le še okostje oziroma nagrobni spomenik, star najmanj štirinajst let!

Po tem spoznanju se posadki »Dakote« ni nikakor več mudilo. Strmel so v razbito letalo in s strahom ugibali, kaj jim bo pokazala notranjost. Sicer pa je bilo razumljivo, da od posadke po tolikem času ne bi moglo ostati bogve kaj. Vročina, ki je vladala v letalu, pa je bila še bolj zatohtla in moreča. Ta vročina in popolnoma suho ozračje sta pripomogla, da so kovinski deli še vedno obdržali gladko lesketajočo se površino. O kaki koroziji ni bilo sledu in eno izmed koles je bilo še celo in napihnjeno. Kako odlična reklama za firmo »Good Year!« Doktor je bil prvi. S hitrimi kretnjami se je pognal v letalo in se spustil v precej puščavo in razbito kabinu. S pogledom je preletel ves prostor, toda niti sledu o posadki. Letalo je strmoglavilo brez posadke, to je bilo skoraj gotovo, kajti instrumenti so bili še toliko ohran-

njeni, da se je dalo ugotoviti, da je letalo vodil avtomatski pilot.

Začeli so natanko preiskovati notranjost in pogled, ki se jim je nudil, ni bil tako vsakdanji. Instrumenti so bili razbiti in vrženi iz temeljev, navigatorjeva miza prazna, na tleh kabine pa polno razmetanih zemljevidov in priročnikov. Iz kupole nad navigatorjevo mizo je visel strelčev stol, topovi so žalostno štrleli v zrak, čeznje pa so viseli dolgi pasovi streliva in se končevali v zaboju z municijo. Kupola sama in vsi deli iz pleksi-stekla že zdavnaj niso bili več prozorni zaradi kemičnih izprememb, ki jim je botrovala vročina. Na več prostorih so viseli še deli letalskih oblik iz ovčje-ge krzna, kot da bi posadka ravnokar zapustila letalo. Za sedežem drugega pilota je doktor našel termos steklenico, ki po čudežnem naključju ni bila poškodovana. Bila je do polovice napolnjena z mlačno kavo, ki je bila po doktorjevi izjavi še vedno užitna. Najbolj presenetljivo pa je bilo odkritje radiotelegrafista, ki je ves divji začel kričati in končno le izdavi, da radio še vedno dela in da je »popolnoma O. K.«

Bombni jašek je bil prazen — zelo čudna okoliščina. Kaj naj bi le iskal prazen »Liberator« v tem delu Libijske puščave, ki jo ponazarjajo na zemljevidu samo bele lise neraziskane zemeljske površine.

Pri ponovnem zunanjem ogledu letala in po dokumentih, najdenih pod navigatorjevo mizo, je bilo jasno, da je letalo pripadalo 378. bombarderski skupini z individualno številko 64 in z imenom »Lady be good« (po znani Gershwinovi popevki), ki je bilo izpisano na nosu pod številko 64.

O posadki pa ne duha ne sluha. To je bilo vse, kar je mogla posadka »Dakote« ugotoviti.

Navigator »Dakote« je določil še zemljepisno dolžino in širino razbitin in skrbno zbral vse papirje iz kabine »Liberatorja«. Medtem je bila baza Wheelus Field že obveščena po radiu. Posadka se je vkrcala in po uri in pol letenja je »Dakota« srečno pristala v bazi.

Tedaj so se šele začele prave težave. Štab se je znašel v silni zadregi. V celem obdobju II. svetovne vojne ni bilo namreč niti ene same letalske akcije nad tem ozemljem in noben »Liberator« ni letel v bližini tega področja pred letom 1944. Toda ker je bilo letalo identificirano, je bila edina možna pot, da prekontrolirajo zapiske oziroma magnetofonske trakove s kontrolnih stolpov zavezniških letališč na severni afriški obali med drugo svetovno vojno. V ta namen je poveljnik baze zahteval zvezo z Washingtonom in v štirindvajsetih urah je priletel v bazo letalo za zvezo naravnost iz Združenih držav. Po natančnem proučevanju, je komisija, ki je bila za to sestavljena, dognala tole:

(Konec prih.)

MIRNA GORA JE ZAŽIVELA

Elektrifikacija in ureditev planinskega doma na Mirni gori sta pripomogli, da je planinski dom na Mirni gori v letošnji sezoni dobro obiskan. Številni obiski delovnih kolektivov so dokaz za to. Mnogi so se letos prvič povzpeli na to »strepo« Bele krajine in ni jim bilo žal. Ta del belokranjske zemlje spreminja utrjene obraze v vedre in nasmejane. Razgled z Mirne gore je zelo lep. Razen tega k vselemu razpoloženju pripomorejo še Avsenikove in druge gramofonske plošče. Tudi velika krušna peč je mnogim udobno zatočišče. Posebnost planinskega doma pa je lovška soba, ki je res lepo in okusno urejena. Mirna gora delovnega človeka razvedri in mu da novega poleta za delo. Na sliki: predsednik ObLČ Črnomelj tov. Janez Zunič in ljudski poslanec Niko Šilih v prijetnem pogovoru pred spominsko ploščo ob domu na Mirni gori. (Tekst in foto: Jože Škof)

300 LET KININA

To splošno znano zdravilo proti malariji izvira iz Peruja. Tamonjani domačini, Indijanci, so ga uporabljali že dolga etoletja. Ko so leta 1813 Španci zavojevali Peru, so se Indijanci zavezali, da mnogih skrivnosti, ki so jih poznali, nikoli ne bodo povedali svojim osvajalcem. Med te skrivnosti so spadale tudi zdravilne rastline oziroma način njihove priprave. Šele leta 1840 je neki domačin iz usmiljenja zdravil s kininom bolnega španskega vojaka. Ta je odkril, kako se to zdravilo pripravila. Kinin so preneli v Španijo, od tu se je na kanalu razširil po vsej Evropi.

- OGLAS
- V DOLENJSKEM LISTU
- SIGUREN USPEHI

OKROGLE

NA SODISCU
»Tovaršica, zastavite bost, kot priča. Opozarjam vas, da morate govoriti samo čisto resnico in točno odgovarjati na vsa vprašanja. Koliko ste stari?«

»Trideset let in nekaj mesecev.«

»Prav, pa koliko mesecev?«

»Sestindesetdeset!«

SREČA V NESREČI
»Veš, danes se mi je zgodila velika nesreča. Padel sem z deset metrov visoke lestve.«

»Ubožec! A si imel še srečo, da se nisi ubil!«

»No, take nevarnosti ravno ni bilo. Padel sem namreč s prvega klina.«

Tiskarski škrat nagaja

Na občnem zboru so se ponovno zbrali iz dokazali, da je kljub ljubiteljskega športnih pasov najbolj agilna pasemska organizacija.

TETEJEV
Kaj bo z elektriko... ko imamo državna, republiška in lokalna omrežja, na katerih vse potrošniki!

VEČEROV
Moša Pijade je sestavil medplanetarno komisijo... Hm, kdo bo pa — medparlamentarno?

POROČEVALČEV
Kot dve pobesneli zverini sta začela tepsti konja, ki sta upehana ležala na tleh in se potem še znesla nad mlitleniki. **IZ KULTURNE RUBRIKE**
Slavnostni govornik je res lepo, krepko in z zanosom opisoval Prešernovo šibljenje in njegov izredni pomen za našo kulturno rast. (namesto: opisoval).

...IN SE NEKAJ DOMACIH CVETK

Dolenjski list je pred leti prekrstil svojega dopisnika Marjana Tratarja v »Tartarja«. Po enem izmed poročil iz noromeške porodnišnice je

»rožil Marjan K. dvojčka« — navzlic objavi pa Novo mesto ni dožvelo nikake invazije medicinskih strokovnjakov in ginekologov z vsega sveta...

V rokopisu sta ostala tik pred objavo še tale dva »bisera«:

»Naše delavske pravice so zagotovljene« (namesto pravice) in v Kroniki nesreč: »Sin pocestnice F. M. si je zlomil nogo...«

Ko je tajnica uredništva prvič zbirala podatke za rubriko GIBANJE PREBIVALSTVA, je že naslednji teden doživela čuden obisk. Neki človek iz Prečne pri Novem mestu je ves zasopih prihitel v uredništvo in povedal tole: »Včeraj sem brai, da sem umrl, pa sem še tu in vam povem, da imam zdaj stroške zaradi vas, ker me hodijo ljudje v hišo kropiti...« Bila je seveda le »majhna pomota« — vpisala je ime tistega, ki je prijavil na matičnem uradu smrt svojega sorodnika...

Kronika nesreč je zabeležila še drug veseli slučaj: »Ana M. si je pri igranju nogometja poškodovala nogo.« Resnica je:

da ženske v našem okraju še ne igrajo nogometja. »Ana« pa je bil šofer obč. komiteja ZKS v Vidmu-Krškem, ki je nato moral požrti precej grenkih opazk, s katerimi so mu prijatelji ljubezljivo stregli...

ZANIMIVOSTI

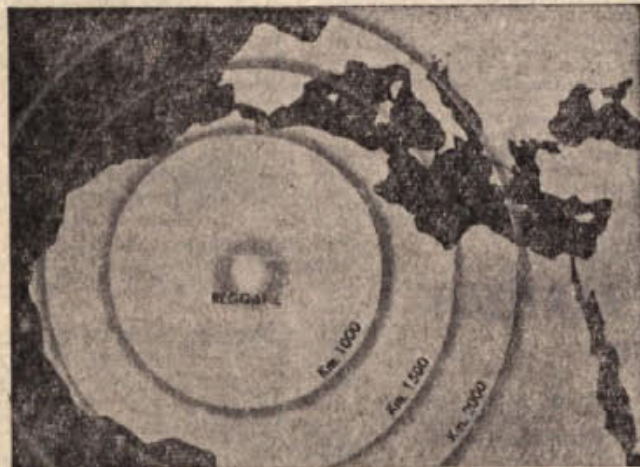
Revolver iz plastične snovi je najnovejši medicinski izum v Angliji in ga uporabljajo za zdravljenje bronhitisa. Ta revolver »izstrelje« oblake najtanjše prahu kemotropnega in izoprenalina v taka področja pljuč, ki so bila doslej malone nedosegljiva.

Prvo avtomobilsko cesto so pred kratkim dobili Angleži. Ta cesta povezuje London — Birmingham. Toda avtomobilisti se je izogibljajo, češ da je prenevarna in vozijo raje po drugih cestah, ki ne dovoljuje take brzine kot avtomobilska cesta.

800 mladih razbijalcev (teddy-boys) je zapretilo v velikem švedskem mestu Göteborgu, »da bodo mesto razdejali na sestavne dele«. Vendar so se sju-naki umaknili, ko so pred sabo zagledali kar dva tisoč policajev, ki jih je mestna oblast poklicala na pomoč še od drugod.

Poučno tudi za nas. Anglija je potrosila lani za propagando turizma 1.100.000 funtov, Francija in Italija pa vsaka po en milijon »propagandnih« funtov. Ugotovljeno je, da je dobiček od turizma neposredno odvisen od vase, ki je potrosena za turistično propagando.

80.000 skatel »tabuna«, tajnega nacističnega plina za omrtvičenje živčevja, leži v morju ob obali Zahodne Nemčije. Sedaj ga bodo izvlekli na površino močje — »zabe«. Pravijo, da je to najbolj nevarna podvodna operacija po vojni. Tisočinka grama tega plina je dovolj, da usmrti človeka. Ker je

Atomsko eksplozija sprošča razen močnega sračnega pritiska, ki sam po sebi ubija na velike daljave, še termična, jedrska in radioaktivna žarčenja. Gornja slika kaže razdalje od mesta eksplozije francoske atomske bombe v Sahari do naseljenih mest sveta. Vidimo, da nas loči od Reggana samo dva tisoč kilometrov zračne linije. Pravijo pa, da radioaktivna žarčenja, ki potujejo z vetrovi in oblaki po ozračju, ne bodo dosegla Evrope. Kaj pa Afričani — mar oni ne bodo trpeli zaradi posledice eksplozije?

Vinogradi na dnu jezera

Vinska trta je veliko večja prijateljica sušnega kakor deževnega vremena, vendar lahko obrodí, tudi če preživi vsako leto sedem mesecev pod vodo. To lahko potrdijo vinogradniki iz Zmavca na jadranskem otoku Dugi otok, ki že pol stoletja gojijo vinsko trto na dnu dveh manjših kraških vrtač, ki ju vsako leto poplavi voda.

Domačini imenujejo ti dve jezerci Veliko in Malo jezero, čeprav ima celo Veliko jezero komaj 1 kvadratni kilometer površine. Obe jezera sta polni vode od novembra do maja, pa vendar se je pred petdesetimi leti nek domačin domislil in posadil na dnu jezera vinsko trto. Nihče ni verjel, da bo trta uspevala, toda vinogradnik je vztrajal in trta se je navadila, da sedem mesecev preživi pod vodo. Trto je vinogradnik obrezoval kar v čolinu. Videč ta uspeh so tud drugi kmetje začeli obdelovati proste površine in danes ima vsa vas v teh dveh jezercih svoje vinograde.

Trgatev se začne v septembru, v začetku novembra pa je pride voda in napolni obe jezerci. Trta izvrstno rodi in grozdje je dobro. Vsak trs daje tri do štiri litre vina. V nekaterih letih je grozdje teh »podvodnih

tovarna ZLATOROG obvešča vse dosedanje in bodoče potrošnike detergenta OSKAR, da velja za **brezplačno potovanje na olimpiado v Rim**

rudi slika bakie, ki jo tu objavljamo.

Opozarjamo potrošnike, naj pri odpiranju zavitka OSKAR pazijo na vizuene slike. Kot smo že večkrat objavili, je v vsakem zavitku detergenta OSKAR po ena športna slika. Vsakdo, ki zbere deset različnih športnih slik, sodeluje v veliki nagradni igri. Tovarna ZLATOROG vas bo pravočasno obvestila o bogatih dobitkih, ki jih bo prineslo žrebanje v Mariboru

Slike bakié ali zbirko desetih različnih športnih slik pošljite na naslov: Tovarna ZLATOROG, Maribor, Klavniška ulica 23.

